WESTERN ROMAN

LIISO

cijena d broj 765

800

VPA

YU ISSN 0353-2399

Roe Richmond

CELIČNI LJUDI

WESTERN ROMAN
LISO
1988.

Roe Richmond

ČELIČNI LJUDI

VPA

VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček
Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (predsjednik Poslovodnog odbora Vjekoslav Koprivnjak)
– OOUR Informativno-revijalna izdanja
(direktor Božidar Radman)
Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4
Telefoni: 041/526-099, 515-555, 519-555 i 333-333
Telex: 21 121 YU VSK
Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.), Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac (pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: NIŠPRO »Vjesnik«, OOUR Novinska rotacija i OOUR TM

LASO

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Roe Richmond: **Čelični ljudi**
Naslov originala: The Hard Men
Copyright: VPA
Recenzija: Marijan Krmpotić
Prijevod: Jadranka Ivčić
Laso broj 765 izlazi 10. 6. 1988.
u nakladi od 60.500 primjeraka.

I

Freeland Fork ga se, začudo, nije doimao poput rodna grada. Tako je osjećao Dave Myatt vezujući konja za ogradu pred salunom »Prairie Queen«. Žig Caulfieldovih nalazio se na svemu i svačemu ovdje u gradu i duž cijele doline Colladeen. U zraku se posvuda osjećala neka ukočenost i poniznost, zategnutost koja je ljude činila hladnima, tihima, udaljenima i povučenima. Kao da su se bojali iskazati prijateljstvo ili srdačnost. Davea Myatta obuze slijepa srdžba dok se kretao prašnjavom stazom obasjanom jutarnjim suncem. Bijesno pljune u žutu prašinu, ponovo se zapitavši što ga zadržava u ovome mjestu.

Mladome se čovjeku ovdje nije pružala bogzna kakva prilika da nađe posao, osobito ako dolazi iz uske doline Narrows. Caulfieldovi upravljaju gradom i okolicom, a oni ne zapošljavaju nikoga iz obitelji omraženih doseljenika. Dawe više nije bio potreban kod kuće s obzirom na to da je Kenny navršio šesnaest godina i može pomoći njihovu ocu na farmi. U dolini ga je zadržavala jedino Alma Caulfield i nada da će dobiti posao kao pratilac poštanske kočije. Mladić uzdahne.

Izvuče vrećicu s duhanom i stane motati cigaretu. Baci pogled na ulaz u salun. Džepovi su mu bili prazni, traperice izlizane od čestog pranja, košulja poderana na ramenu. Šešir mu je bio star i otrcan, čizme su vidjele bolja vremena, ali pojas s oružjem je bio besprijekorne kvalitete, sjajan i mekan, izrađen od najfinije kože. I kolt je bio ulašten kao da je nov.

Štropot kočije trgne ga iz razmišljanja. Trechock skoči s kočijaškoga sjedala i hitro mu priđe žvačući duhan.

— Nadao sam se da ćeš jahati sa mnom danas, Dave — izjavi. — No stari Hank još nije spreman otići. Šteta — pljune duhan i počeše se iza uha. — Previše je star za posao koji obavlja. Nimalo mi se ne sviđa sve ovo, Dave. Komanči se po-

novo spremaju na pohod, ali što ja mogu uraditi? – slegne širokim ramenima i raširi dlanove pune žuljeva. – Čim se ukaže slobodno mjesto, preporučit ću tebe...

– Ako Caulfieldovi dopuste – primijeti mladić gorko.

– To je istina – zamišljeno će Trechock. – Tako stvari stoje u Colladeenu u posljednje vrijeme.

– U svakom slučaju, ja sam ti zahvalan, Trey – nastavi Dave. – Ipak, čini mi se da bih morao napustiti ovaj kraj.

– To se neće svidjeti tvojima, Dave. Potreban si im na farmi, zar ne?

– Sumnjam. Imanje je tako malo da ga otac i Kenny mogu s lakoćom održavati i bez mene – reče mladić, a u glasu mu se osjeti prizvuk gorčine. – U posljednje vrijeme Sal pomaže više od mene.

– Jeste li imali još neprilika s Caulfieldovima?

– Ne mnogo. Jamačno je šef rekao svojim momcima da nas u Narrowsu ostave na miru. U protivnom bi Jason i Wendell već svako imanje sravnili sa zemljom. Stari ima srca, a i Norman nije loš. Međutim, Jay, Wendell i Morehouse su užasni – prezrivo Dave iskrivi usne.

– Loši su – složi se kočijaš. – Čudno je kako su neki ljudi gramzljivi i nezasitni. Što više imaju, to više žele. Teško mi je shvatiti takve ljude. Što je s djevojkom?

Dave se škrto nasmije.

– Kako stvari stoje, nemam nikakvih izgleda. Nemam što ponuditi djevojci kakva je Alma Caulfield, a njena braća mi ne dopuštaju ni da progovorim s njom.

Na kočijaševu izboranu licu pojavi se izražaj suosjećanja.

– Drukčije bi bilo da je Cleve Caulfield živ – reče s uzdahom. – Cleve je bio pravi čovjek i umio bi izaći nakraj s Jasonom i Wendellom.

– Cleve je možda još živ. Nikad nisu pronašli njegovo tijelo.

– Nisu, ali su pronašli njegova konja i stvari u Vermilionu. Netko ga je jamačno ubio, ali siguran sam, da to nije bio stari Michael Topliff.

– Ipak su ga objesili, Trey – suho pripomene Dave. – A njegovu sinu ostavili ime s ljagom.

Trechock opsuje i zatrese glavom pogledavši na sat.

– Vrijeme je da krenem, Dave. Kamo sreće da možeš i ti sa mnom. I sama pomisao da bi nas Komanči mogli napasti ulijeva mi strah u kosti, a stari Hank ne pruža nikakvu zaštitu. Ali što mogu uraditi? – ponovo raširi ruke. – Pazi se, momče. Siguran sam da će se uskoro i tebi nasmiješiti sreća. Ne gubi nadu.

– Sretno Trey – dobaci mladić.

Promatrao je kako se kočija udaljava prema jugu u pravcu rijeke Colladeen. Odjednom se osjeti užasno osamljenim. Trey je bio jedan od rijetkih ljudi s kojima je mogao prijateljski i otvoreno popričati.

Zaputi se na drugu stranu ulice. Onako vitak i visok, uspravnih ramena, kretao se gipko. Suncem opaljeno lice bilo je pravilnih crta, ravna nosa i punih senzualnih usana

s istaknutim jagodicama i čvrstom bradom. Smeđa kosa imala je tu i tamo boju pijeska, a krupne smeđe oči oivičene dugačkim trepavicama doimale su se sjetnima. Život nije ispunio njegova iščekivanja. Događaji i ljudi su ga razočarali. Počeo se pitati neće li ga siromaštvo vječno pratiti kao i njegova oca.

Myattovi su se s još nekoliko porodica naselili na istočnom rubu prostrane doline Caulfield, između brežuljaka Vermilion i planina Granada. Bittersweet Creek je skromno natapao njihov pašnjak, no unatoč tomu što ta zemlja nije bila dovoljno dobra za Caulfieldove, moćna se obitelj, a osobito njeni mlađi članovi, suprotstavljala doseljenicima. Chief Caulfield, otac porodice, malo se udobrovoljio kad je uspostavio svoju vlast u dolini, ali sinovi su mu bili drski i svadljivi, spremni na sukob, te puni prezira prema farmerima.

Prva tučnjava neizbježno je dovela do pucnjave i prolijevanja krvi. Caulfieldovi sinovi su tvrdili da ljudi s Narrowsa kradu njihovu stoku. Nekoliko je farmera ubijeno, njihove kuće spaljene, a u znak osvete stradalo je i nekoliko Caulfieldovih kauboja.

Da nije bilo snažnog Clevea Caulfielda, koji je braću držao na uzdi, krvoprolića bi bilo još više.

Do vrhunca sukoba je došlo kada je gomila koža sa žigom »Cross-C« pronađena na Topliffovoj formi. Michael Topliff se uzalud kleo da je nevin i da su mu kože podmetnute. Bio je prisiljen pobjeći u brda, a Caulfieldovi su kauboji krenuli za njim u potjeru. Naposljetku, umoran od bježanja, Michale se vratio, izjavivši da nije kriv i da se ne namjerava skrivati. Caulfieldovi su se vratili s Cleveovim konjem i stvarima, tvrdeći da je mladića ubio Michael u brdima Vermilion. Tijelo ubijenoga nikada nije pronađeno. Tvrdili su da je nestao u živom pijesku Devil's Brewa, a Michael Topliff je linčovan. Najvjerojatnije su to uradili Caulfieldovi ljudi da osvete smrt Clevea.

Nakon toga su u dolini zavladali strah i napetost. Farmeri su se bojali osvete moćnih stočara. Myattovi su posebno strahovali jer je Topliffova udovica, Eileen, bila rođakinja Daveova oca. No dani su prolazili, a ništa se nije događalo. Stari Caulfield nije želio više sukoba i farme na istočnom kraju doline ostale su netaknute. Bolje reći, ono što je ostalo od njih nakon prijašnjih pustošenja. Stanovnicima se pomalo vraćala nada, ali ne i Eileen Myatt Topliff. Našli su je mrtvu s puškom pokojnoga muža kraj nje. Mladi Mike Topliff, Daveov rođak i najbolji prijatelj, ostao je posve sam na svijetu.

Sve ovo prolazilo je Daveu kroz glavu dok je koračao ulicom. Vjerovao je u Michaelovu nevinost. Taj je čovjek bio miran i tih, nipošto ubojica ni razbojnik. Ali njegov mladi sin bio je borac, divlji i neobuzdan, pun srdžbe i bijesa. Često je govorio Daveu i njihovom prijatelju Philu Allenbyu da bi mogli zarađivati za život revolverima. Dave se protivio,

premda mu se ponekad činilo da je Mike možda u pravu.

– Kamo te dovelo tvoje poštenje i naporan rad? – znao je reći mladi Mike. – Što se dogodilo mome ocu? – govorio je ogorčeno.

Da, pomisli Dave, ima mnogo istine u mladićevim riječima. Farmeri su prije ili poslije osuđeni na propast. Njima i njihovim potomcima nema mjesta u dolini Caulfield, ako se nešto krupno ne promijeni u ovom kraju. I samo ime grada Freeland, to jest »slobodna zemlja«, kao da predstavlja ruganje. Ta ovdje ne možeš ni kupiti zemlju, a kamoli je dobiti besplatno. Možeš je samo privremeno unajmiti od moćnog dobroćudnog čovjeka kakav je Chief Caulfield.

Dave se osvrne pogledom na svoga sivca. U dolini nema ljepšeg konja, pomisli s ponosom. Caulfieldovi su ga u više navrata pokušali kupiti, ali Big Gray je kod njih uzgojen i predstavlja ponos njihove obitelji. Ma koliko im trebao novac, konj nije bio na prodaju

Upravo je namjeravao uzjahati kad začuje iza sebe poznati glas.

Zdravo Dave!

Visok krupan mladić u žutoj košulji s crvenim rupcem oko vrata stajao je iza njega.

– Zdravo, Cubby – hladno odzdravi Dave.

Mladić je živio u Narrowsu i udvarao Sally Myatt, no Dave ga nije volio.

– Netko bi mogao reći Caulfieldovima da sa mnom razgovaraš – dometne podrugljivo.

– Baš si glup, Myatte – bijesno procijedi mladić. – Što se s tobom događa? Mrziš svakoga tko ne udara glavom o zid.

– Ne volim ljude koji lako savijaju koljena – otpovrne Dave oštro.

– Uništit će te taj tvoj ponos, mladiću. Ti i Mike se uistinu ponašate nerazumno. Svi živimo u Narrowsu, Dave.

– Zaista? – podigne Dave obrve. – Ne bih rekao. Netko od nas je podmetnuo kože Topliffu.

– Što time želiš reći? – upita mladić prijeteći.

– Još ne znam, ali ću uskoro otkriti – obeća Dave mračno.

– Pokušavaš me uplašiti, Myatte – zareži Cub Goelet bijesno. – Jednog ću ti dana pokazati tko sam ja!

– Baš to čekam – nasmije se Dave. – A sada mi se makni s puta – doda prezrivo i vješto uzjaše.

Jedan čovjek se pojavi na ulici i mahne rukom.

– Dolaze Caulfieldovi! – vikne ne obraćajući se nikome posebno.

Dave baci pogled na sjevernu stranu ulice gdje se dizao oblak prašine. Cuj Goelet se žurno odmakne i uđe u salun. Suncem opaljeno Daveovo lice naglo problijedi, a vitko dugačko tijelo mu se ukoči. Znao je da bi morao otići, ali mu je to suviše nalikovalo na bijeg. Mirno je čekao, stežući uzde, dok je napetost što je lebdjela u suncem obasjanoj ulici postajala sve veća.

II

Poput osvajača svijeta, Caulfieldovi su izronili iz oblaka prašine, bogato odjeveni na sjajnim konjima, ponosno uspravljeni i oholi. Sjedokosi div, sam Chief glavom, jahao je na čelu kolone. Lice mu je bilo opaljeno suncem i izborano, a gusti crni brkovi u suprotnosti s blagim modrim očima. Bilo je nečeg kraljevskog u njegovom držanju, ali i strpljivosti i blagosti koje su posve nedostajale sinovima Jasonu i Wendellu. Samo je najstariji sin Norman nalikovao na oca. On je jahao s jedne očeve strane, a nadzornik imanja Pike Morehouse s druge. Norman je bio visok, naočit momak, miran i dobroćudan, velikodušan i prijateljski raspoložen prema ljudima. Pike Morehouse je nalikovao na granitnu stijenu, bio je čvrst i žilav, ambiciozan i mudar, snažne volje i energije, bez imalo topline. Za njega se trebala udati Alma Caulfield.

Iza njih je jahao Jason, vitak mladić, nalickan i s oholim izražajem na licu. Jay je volio moć i prezirao je potčinjene, a osobito doseljene farmere. Nakon Cleveove smrti Jason je postao vođa klana, a njegovu bezobzirnost i okrutnost donekle su obuzdavali Chief i Norman.

Na samom začelju kolone jahao je Wendell Caulfield, najmlađi sin u obitelji. Visok i vitak, neobuzdane ćudi, taj je mladić posjedovao neku đavolsku ljepotu i privlačnost. Crna kovrčasta kosa uokvirivala je lijepo lice, a pune usne razvučene u vragoljast smiješak otkrivale su pravilan niz bijelih zubi. Žive modre oči posprdno su promatrale svijet oko sebe. Živa vatra, pomisli Dave, zaustavljajući pogled na mladiću. Wendell je bio pravi revolveraš, vedar i bezobrazan, neodoljiv za žene.

Žitelji maloga grada ponizno su pozdravljali moćnog rančera i njegovu pratnju, vladare Colladeena. Davea obuzme osjećaj mučnine. Nije mogao razumjeti ljude koji su spremni lizati čizme što ih gaze. Samo Chief i Norman su se udostojali odgovarati na njihove pozdrave.

Tamne oči Davea Myatta su bljesnule srdžbom. Nešto u Caulfieldovima izazivalo je u njemu nezadrživu potrebu za nasiljem. Mrzio je Wendella i Jasona iz sve duše. Unatoč prkosa koji je pokazivao prema Caulfieldovima, bio je svjestan njihove snage i u sebi se osjećao malim i bijednim, punim zavisti i ogorčenja, što je samo povećavalo njegovu mržnju.

Bilo je krajnje nepravedno da nekolicina uživa u takvom obilju, dok većina ima tako malo, mislio je srdito. Bijes je u njemu poprimao takve razmjere da mu se na trenutke činilo da je najbolje otvoreno im se suprotstaviti i izravnati stvari.

Sivac pod njim postajao je sve nemirniji kao da je dijelio njegove osjećaje.

Chief Caulfield se ženio tri puta, budući su mu prve dvije žene umrle: Cleve i Norman su djeca prve žene, Jason i Wendell su rođeni u braku s drugom, a Alma je najmlađa i majka joj je još živa. Daveu je

bilo drago što je djevojka samo polusestra Jayu i Wendellu. Od prvog trenutka kad su se sreli među njima se rodila naklonost, ali su zla braća silom nastojala spriječiti svoju polusestru da se sastaje s Daveom.

Čelo kolone je već prošlo pokraj Myatta. Wendellova crna kobila se ustremila prema Daveovom konju Big Grayu koji je učinio korak pošavši joj ususret. Dave Myatt ga je mogao zadržati, ali nije.

– Makni mi se s puta – naredi mu Wendell prezrivo, zlobno odmjerivši Myatta svojim plavim očima.

– Ulica nije tvoja! – izusti Dave mirno.

Mladić ga iznenađeno pogleda.

– Makni se, budalo!

– Ti si skrenuo s puta – odvrati Dave hladno. – Makni se ti!

Wendellovo lijepo lice se zajapuri od bijesa.

– Ti, pasji sine! – krikne.

Munjevitom brzinom zamahne bičem. Začuje se zvuk nalik na pucanj, a duboka brazda pojavi se na Daveovu obrazu izazvavši u njemu snažnu omamljivu bol.

Napola slijep od bola i bijesa, Dave nagonski posegne za revolverom. Wendell hitro ispusti bič i izvuče svoj revolver. Big Gray jurne naprijed. Chief Caulfield se okrene i obode konja u namjeri da se umiješa.

Wendellov revolver zagrmi, a metak prozuja pokraj Daveova obraza. Big Gray se propne dok je Dave stiskao obarač. Metak namijenjen Wendellu zarije se u nekoga iza njega.

Chief Caulfield se ukoči u sedlu, a na licu mu se pojavi izražaj zaprepaštenja i nevjerice. Rukom se uhvati za grudi, a između prstiju mu stane teći krv. Trenutak zatim klone u sedlu.

Zaboravivši na Myatta i revolver u ruci, Wendell jurne prema ocu. Šešir padne sa sijede glave i Chief bi se srušio na tlo da ga Wendell nije prihvatio.

Big Gray se umirio, a Dave Myatt je na trenutak zamro od zaprepaštenja i užasa. Trgne se osjetivši da mu je još jedan metak prozujao kraj ušiju i opazi Jasona kako ponovo nišani. Norman je pokušao spriječiti brata da puca, a s druge strane vatru je otvorio Pike Morehouse i jedan se metak zarije u Myattov rukav. On podbode konja i jurne u bočnu uličicu. Pucnji su se zabijali u zidove obližnje kuće, a čuo se i prasak prozorskog stakla.

Dave se okrene u sedlu i opali na prvog konja koji se pojavio na početku uličice. Jason se stropošta na tlo zajedno s konje, zaustavivši tako ostale u potjeri za Myattom. Dave snažno podbode konja. Iskoristivši trenutak sveopće zabune i meteža izazvanog Jayevim padom, pohita prema izlazi iz grada.

U nekoliko se navrata osvrtao, ali put iza njega je bio čist. Caulfieldovi su bili isuviše zauzeti brigom za Chiefa, a osim toga su smatrali da će Davea lako pronaći. Ipak je Dave tjerao konja, znajući da mora što brže pobjeći. Bio je

siguran da Chief umire ili je već umro. Cijeli će kraj ustati na oružje i poći u potjeru za Daveom Myattom, a čak ni od vlastitih ljudi ne može očekivati pomoć u ovom slučaju.

Bio je posve sam, postao je otpadnik od društva.

Posljedice onoga što je uradio tek sada su mu postale jasne, izazivajući u njemu hladnoću i očaj. Svi farmeri Narrowsa mogli bi zbog njegova čina ostati bez svojih domova. Ako umre Chief, koji je bio njihov dobročinitelj i zagovornik, Jason će postati glava obitelji, iako je Norman stariji. A Jason je mrzio male farmere i rančere fanatičnom mržnjom i prvo što će uraditi, pošto uhvati ubojicu svoga oca, bit će spaljivanje farmi i progon doseljenika iz uske doline Narrowsa. Dakako, u najvećoj će nevolji od svih biti Myattovi, pomisli Dave obuzet užasom i beznadnošću. Ne samo da je uništio sebe, već je donio nesreću svojoj obitelji i drugim porodicama u susjedstvu. Krivnju mu neće nimalo umanjiti činjenica da je njegov čin bio nenamjeran, puka nesreća. Nitko mu neće pružiti ruku pomoći. Osuđen je na progon i smrt. Sam poput osamljena vuka protiv svih ostalih.

Određen za ranu smrt.

Dave Myatt je proklinjao sudbinu dok je ulazio u dolinu Narrowsa. Zašto nije pogodio čovjeka kome je metak bio namijenjen, Wendella Caulfielda? Ili bilo koga drugoga? Samo ne Chiefa! No i u tom bi slučaju njegova sudbina bila slična. Ni na jednog Caulfielda ne možeš podići oružje nekažnjen. Jamačno je poludio kad je to pokušao, bez obzira na to što je bio izazvan. Wendell ga je udario bičem, a naposljetku — prvi je potegao oružje. No protiv Caulfieldovih čovjek nema pravo ni na samoobranu. Šerif Ackeret je dobar čovjek, ali ne dovoljno snažan da odoli klanu moćne obitelji što vlada cijelim krajem.

Na glavnom putu Dave ugleda osamljena jahača i tužno pomisli da je to jamačno Cub Goelet koji žuri da proširi vijest među doseljenicima i njegovu ulogu prikaže još crnjom no što je bila.

Dave skrene na put što je vodio do njegove kuće. Bila mu je mirska pomisao da mora reći svojima što se dogodilo, ali ih je morao upozoriti, a osim toga, morao je uzeti i zalihe hrane prije no što krene u brda. Već je u mislima vidio njihova lica i tragičan izraz njihovih očiju, hrabrost i pomirenost sa sudbinom.

Da je barem dovoljno snažan da se odupre Caulfieldovima! No jednog će dana doći do konačnog obračuna koji će donijeti ili smrt ili sigurnost i slobodu, a čak je i smrt bolja od ovog praznog i očajnog postojanja.

Podnevno se sunce probijalo kroz guste grane drveća, a potok je veselo žuborio. Dave Myatt je poznavao svaki kutak ovog kraja, pa ipak mu se sada činio nekako drukčijim. Čudno je kako se iznenada promijenio cijeli njegov svijet.

Jedan nehotičan pucanj, metak što je pogodio pogrešna čovjeka, iz temelja mu je promijenio život. S užasom se sjeti

starog Michaela Topliffa i njegova beživotna tijela kako visi na starom hrastu. Odluči da im ne dopusti da ga uhvate živoga. Nikad!

Radije će se boriti do posljednjeg daha ili ubiti sam sebe poput Eileen.

Na trenutak se sjeti Alme Caulfield, visoke dugonoge djevojke, vitke poput jele, ali zavodljivo punašne ondje gdje je trebalo. Dugačka sjajna crna kosa padala joj je u bogatom slapu na ramena, a tamne baršunaste oči sjale su na ovalnom licu. Glas joj je zvučao meko, a smijeh poput najljepše glazbe.

No za njega je to sada završeno poglavlje, a možda je već bilo i prije. Dave glasno zastenje. Ubio je oca djevojke koju je volio. Za Almu je sada i on mrtav. Pitao se da li se stvari u životu ikada odvijaju onako kako čovjek želi. Možda za ljude kakvi su Caulfieldovi, ali ne i za Myattove i male ljude poput njih. Pa ipak, unatoč svog neizmjernog bogatstva i moći, Chief Caulfield je umro brzo i lako kao i svaki obični čovjek.

No ima li kakve utjehe u ovoj konačnoj izjednačenosti? Može li otkriće da je nit života veoma krhka i tanana za svakoga, predstavljati sada neku utjehu? Dave odmahne glavom. Iz razmišljanja ga trgne lavež pasa.

Ispred njega je bio rančˇ njegova oca.

III

Imanje Myattovih je, poput drugih u Narrowsu, predstavljalo mješavinu ranča i farme, ali je čistoćom i urednošću odudaralo od svih ostalih.

Dugačka jednokatnica bila je solidno sagrađena od masivnog drva s lijepim velikim trijemom. Na prozorima su visjele zavjese, a dvorište je bilo čisto. Na obližnjem su pašnjaku pasle krave. Otac Myatt je bio dobar gazda, a imanje je to i dokazivalo. No život mu nije bio lagan, a ni majci. Oboje su naporno radili da bi stekli ovo što danas imaju.

Majka se pojavi na trijemu, brišući ruke o pregaču.

— Rano smo objedovali, Dave, ali ostavila sam ti ručak na toplome.

— Hvala ti, majko — reče on vedro. — Doći ću odmah, samo da kažem nešto ocu.

Čim ga je ugledao, otac je znao da se nešto dogodilo.

— Neka neprilika, Dave? — upita mirno, bacivši pogled na crveni ožiljak na mladićevu licu, pa zapali lulu i ponovo mu se obrati. — Sally i Ken su pošli po stoku. Možeš govoriti, sinko.

— Suviše je loše — promrmlja Dave umorno. — Moram pobjeći, oče.

— Caulfieldovi?

David potvrdi glavom.

— Wendell je nasrnuo na mene na glavnoj ulici i udario me bičem. Oboje smo povukli oružje, a konji se stali propinjati. On je potegao prvi, a zatim sam zapucao i ja. Chief je naletio na moj metak.

Otac se trgne, oči mu se skupe, no glas mu je i dalje bio miran.

— Je li mrtav?

— Bojim se da jest, oče. Metak ga je pogodio u grudi.

Stariji čovjek polako ustane. Bio je nekoliko centimetara niži od svoga visokog sina, odmjeren u govoru i kretnjama, a lice mu je bilo pravilno i prijazno. Djelovao je poput čovjeka koji posjeduje beskrajno strpljenje i dobrotu, koji se odrekao borbe, ali je čvrst poput stijene ispod blage površine. Tata Myatt je bio velikodušan i pažljiv prema drugima, previše pošten i suosjećajan za svijet u kome je živio. No nije bio slabić.

– Ima li smisla bježati, Dave? – upita napokon.

– Neću čekati mirno da me objese – divlje će Dave.

Otac tužno zatrese glavom.

– Da ima pravde, došlo bi do suđenja i ti bi dokazao svoju nevinost. Ali s Caulfieldovima... bojim se da imaš pravo, sinko. Morat ćeš bježati. Daj mi bisage da ih napunim hranom i smotam ti vreću za spavanje.

Čovjek zaista mora odrasti da bi znao cijeniti svog oca. A Dave je doista mogao biti ponosan na tatu Myatta. – Trebat će mi i mnogo municije.

– Imam je dovoljno, ne brini, sine – blago će otac. – Bit će bolje da se oprostiš s majkom.

– Reći ću joj da idem tražiti posao – zastane Daveu riječ u grlu, pa bolno pogleda oca.

– Da, nema potrebe da joj odmah kažemo što se dogodilo. Potrebni su ti i lovački nož, sjekira, žigice i dodatna odjeća. Ja ću sve pripremiti.

Dave uđe u kuhinju. Majka je stajala za štednjakom. Smeđa gusta kosa bila joj je prošarana tek pokojom sijedom vlasi, a modre oči još su djelovale mladenački. Bila je izuzetno vitka za majku troje odrasle djece. Dave je sjetno promatrao njene žustre kretnje.

– Dave! Što je to s tvojim licem? – uzvikne, zamijetivši crveni ožiljak na mladićevu obrazu.

On se usiljeno nasmiješi s naporom zadržavajući suze.

– Oh, ništa! Pošao sam prečicom i jedna me šiba pomilovala dok sam prolazio gustišem – reče hineći vedrinu. – Mama, odlazim – na neko vrijeme, u potragu za poslom.

– Znači, nema ništa od posla na kočiji? – zapita ona razočarano.

– Zasada još nema. Stari Hank će raditi dok ne umre.

– Moraš li poći, Dave?

– Nešto moram raditi. Ovdje nema posla. Sagne se i poljubi je. Ona ga čvrsto zagrli, a u modrim joj očima zasjaju suze.

– Vratit ću se, majko – utješi je on. – Ne brini za mene.

– Zar nećeš ručati, Dave?

– Mama, moram požuriti. Mike me čeka.

– Pazi se, Davide – reče ona meko. – Budi dobar, sinko.

– Hoću, majko – obeća on osjećajući da i njegove oči postaju vlažne.

Na izlasku iz kuće još se jednom okrene i mahne majci dok mu se srce stezalo od bola. Ona podigne od rada ogrubjelu ruku i hrabro mu mahne, pokušavajući se osmjehnuti kroz suze.

Otac je pričvrstio bisage pune hrane i drugih potrepština. U vreću za spavanje umotao je

dodatnu municiju i sve to svezao za sedlo.

– Ideš prema planinama Granada, zar ne?

Dave kimne.

– Idem do Mikea. Možda želi poći sa mnom.

– Poći će – reče otac sa sigurnoćšu. – Ali, Dave, nemoj pucati više no što moraš, dječače moj. Ja ću popričati sa šerifom Ackeretom čim budem mogao. Uvijek je govorio da neće dopustiti Caulfieldovima da uzmu zakon u svoje ruke još jednom kako su to uradili s Topliffom.

– Nadam se da se neće osvećivati vama, oče – reče Dave tužno. – Ako čujem da se nešto slično događa, vratit ću se da pomognem.

– Nama će biti dobro, sine. Neće nam uraditi ništa nažao. Ne brini. Možda ćeš usput sresti Sal i Kena.

– Ako ih ne vidim, pozdravi ih u moje ime, oče.

Oklijevao je na trenutak, a zatim pružio ocu ruku. Ovaj je čvrsto stisne i nekoliko je trenutaka nije ispuštao. Zatim posegne rukom u džep.

– Evo ti nešto novaca, Dave. Da, moraš ga uzeti, Dave. Trebat će ti. Žao mije što nemam više. Pazi se.

– Hvala, oče – s naporom izusti mladić. – Nadam se da ću jednog dana opravdati tvoje povjerenje – nastavi dirnuto. – Čuvaj sebe i cijelu obitelj.

– Da sam samo malo mlađi, bilo bi lakše održavati sve ovo – nasmije se otac. – Ali, snaći ćemo se, ne brini. Ackeret nam je obećao zaštitu. Možda i tebi pomogne.

Dave se baci u sedlo i podigne ruku. Otac podigne svoju u zrak odgovora. Na trenutak su se nijemo promatrali, smiješeći se jedan drugome. Dave okrene konja prije no što su mu izdajničke suze navrle na oči. Osvrnuo se tek kada se popeo na uzvisinu istočno od imanja. Otac je još stajao na istom mjestu u dvorištu, a majka na trijemu, oboje nepomični, nalik na dva kipa. Promatrao ih je sve dok mu suze nisu zamaglile pgled. Da je barem mogao uraditi nešto za svoje krasne roditelje, uzvratiti im barem donekle svu dobrotu kojom su ga osipali od najranijeg djetinjstva. Zarekne se: ako im Caulfieldovi učine što nažao, vratit će se i poubijati ih sve redom.

Nakon kraćeg jahanja začuje vesele glasove. Na obližnjem pašnjaku ugleda odmah zatim nekoliko goveda i mladića i djevojku što su ih čuvali. Sally je navršila osamnaest godina i izrasla je u pravu ljepoticu; imala je majčine modre oči na bjeloputom licu uokvirenom sjajnom crnom kosom. Kenny, dvije godine mlađi, još je nalikovao na dječaka, ali u poslovima na farmi nije zaostajao za svojim starijim bratom koga je naprosto obožavao. I sada su mu oči zaiskrile kada je opazio velikoga brata.

– Kamo ćeš, Dave? – upita. Nije krio radost i oduševljenje što ga vidi. No pogled mu postane zamišljen kad opazi pune bisage i vreću za spavanje.

– Odlazim u potragu za poslom.

– Povedi i mene – uzvikne dječak s čežnjom.

– Ne, Kenny, ne ovog puta

– ozbiljno će Dave. – Moraš pomoći tati na imanju.

– I Mike ide s tobom, zar ne? – javi se Sally.

– Možda, ali vratit ću ga – obješenjački joj Dave namigne, a djevojčino se lice oblije rumenilom.

– On je moj rođak – pobuni se ona. – Rođak i prijatelj. Bojim se da ćete vas dvojica upasti u kakve nevolje – doda zabrinuto.

– Nismo više djeca, Sal.

– Odrasli i mudri sa dvadeset i tri godine – rugala se djevojka. – Dave, reci što se dogodilo s Cubom Goeletom? Prošao je maločas ovuda i čudno nas pogledao.

– Nemam pojma – slaže stariji brat. – Molim te da se ne obazireš na tog mladića, Sally. Nije dobar.

– Ne brini, brate – zaiskri joj u modrim očima prezir. – Izbjegavam ga i ne razgovaram uopće kad se sretnemo.

– Djeco, budite dobri. Moram poći.

Dave im stisne ruke i okrene se.

– I tebi bi dobro došao kakav savjet – dobaci djevojka prkosno.

No modre oči joj se ovlaže dok je promatrala kako vitak bratov lik na krasnome sivcu polako nestaje s vidika.

Dave se zaustavio ispred Standleeove farme da čuje kakve je vijesti proširio Goelet. Jedan pogled na lice starog Standleea bio je dovoljan da sve shvati.

– Ovdje nisi više dobrodošao, dječače – zagrmi starac.

Bijesno ga je motrio svojim tamnim očima. Ovaj visok i snažan čovjek sijede kose i brkova smatrao je sebe vođom doseljenika.

– Shvaćaš li što si uradio? Smrt i uništenje prijeti svima nama ovdje. Chief nam je bio jedini pravi prijatelj u Colladeenu, a ti si ga ubio – podiže starac stisnute šake iznad glave. – Da sam sklon nasilju, ubio bih sada tebe na svome pragu. Bih, zaista bih to uradio! – protisne bijesno.

– Ne vjerujte svemu što čujete, pogotovu ako je Cub Goelet u pitanju – pokuša se obraniti Dave. – Biste li vi dopustili da vas netko udari bičem posred lica?

– Ne bih, ali ne bi mi palo na um natjerati konja da nasrne na Caulifieldove – krikne starac. – Da si ostao na svome mjestu, ništa se ne bi dogodilo. Naši domovi i životi ne bi bili ugroženi.

– Wendell Caulfield je nasrnuo na mene, a ne ja na njega, a zatim me udario bičem posred lica – govorio je Dave, ali je znao da je sve to uzalud.

– Nisam tako čuo.

– Dovraga, ma što rekao u svoju obranu, nećete mi vjerovati – dobaci Dave ljutito i podbode konja.

– Idi, ubojico – vikao je starac za njim – i ne vraćaj se nikad više!

Iza zavoja izroni skromna drvena kuća propovjednika Gillenwatera. Stari Gill je zajedno sa svoja dva mršava dugokosa sina sjedio na trijemu. Sinovi su držali puške u rukama i mračno promatrali Davea. Mladić spusti ruku koju je bio podigao na pozdrav i sna-

žnije podbode konja. Iza sebe je čuo njihove glasove.

– Jedna pokvarena jabuka kvari ostale u bačvi. Jedno ludo grlo izaziva stampedo cijeloga stada – govorio je otac.

Mlađi sin podigne pušku i nacilja Daveu Myattu u leđa, no otac ga gurne.

– Pusti ga Caulfieldovima. Jurit će za njim kao za pobješnjelim psom. Umrijet će tisuću puta prije no što ga dokrajče.

– Da, a što će se dogoditi s nama, oče?

– To je u rukama svevišnjeg.

– Možda će Myatt ubiti i Goeleta – javi se drugi sin.

Bradati propovjednik kimne glavom.

– Kad čovjek jednom počne ubijati, ubijanju nema kraja. Mladi Myatt je već mrtav, premda toga nije svjestan. Još diše, jaše svoga krasnog konja, ali vrijeme mu ističe.

Dave još snažnije podbode sivca, osjećajući nelagodnost, izložen pogledima Gillenwatersovih. Ogorčeno pomisli koliko su njegovi roditelji visoko iznad svih ovih ljudi u Narrowsu. I otac i majka potječu iz dobrih obitelji, stekli su zavidno obrazovanje, ali igrom sudbine našli su se ovdje, daleko ispod zaslužene razine života. Otac je predobar i previše blag. Nedostaje mu pohlepe i sebičnosti koje ljude tjeraju naprijed.

Sljedeće imanje pripadalo je Allenbyevima i predstavljalo je isključivo farmu s golemim vrtom i kokošinjcem. Mladi Phil Allenby, očigledno sam kod kuće, upravo je sedlao konja. Mladić je imao crvenu kosu, rumene obraze i tamne oči. Ugledavši Davea, usne mu se razvuku u prijateljski osmijeh.

– Spremaš se nekamo, Ale? – upita Dave.

– Namjeravao sam poći do tebe, Dave – reče Allenby. – Cub Goelet se zaustavio maločas ovdje. Znači, istina je. Dobro je što su moji danas u gradu. Idem s tobom.

Dave je bio dirnut i obradovan, ali nije to pokazao.

– Bit će bolje da dobro razmisliš, Ale. Ne idemo na izlet.

– To je prilika da odemo odavde – gorljivo će Phil. – Nismo li oduvijek maštali o slobodi?

– Postoji mogućnost da nastradamo. Tko mi se god pridruži, postaje neprijatelj Caulfieldovima – upozori ga Dave.

Allenby kao da ga nije čuo.

– Hajdemo, spreman sam za pokret. Ostavio sam pismo mami i tati. Bit će im žao, ali s vremenom će se utješiti – reče, baci se u sedlo i sa smiješkom obrati Daveu. – Zaustavit ćemo se kod Mikea. Siguran sam da će poći s nama.

– Neće nam biti lako, Ale – reče Dave ozbiljno. – Bit će nam hladno u planinama. Za nama će poći potjera. Pucat će, a možda nas i raniti ili ubiti. Ne znam hoćemo li imati dovoljno hrane. Teški su trenuci pred nama.

– Možda i nisam tako mekan kako Mike i ti mislite – izjavi mladić mirno. – Nemojmo gubiti vrijeme. Krenimo!

Neka toplina obuze Davea dok su napuštali farmu. Mislio je da je sâm na svijetu, ali ga prijatelji nisu iznevjerili. Bio im je duboko zahvalan.

– Što je ispričao Goelet, Ale? – upita dok su žurili prema imanju Topliffovih.

– Prema njegovoj izjavi, sa svojim si sivcem nasrnuo na Wendella i nazvao ga pogrdnim imenima. Wendell te ošinuo bičem, a ti si potegao revolver. Započela je pucnjava, ali nitko nije pogođen dok se nije pojavio Chief. Pogodio si ga pravo u grudi i umro je prije no što su ga skinuli s konja.

– Prokleti lažljivac! – procijedi Dave bijesno. – Ako ga još ikada uhvatim u blizini svoje sestre, slomit ću mu vrat!

Zatim ukratko ispriča Allenbyu što se zapravo dogodilo.

– Pretpostavio sam da je Goelet iskrivio istinu – reče mladić. – No on to svuda priča i po njegovome si kriv.

– Dakako – složi se Dave. – Kao da sam ubio čovjeka s leđa. Taj je Goelet pravi smutljivac. U sebi ga je oduvijek sumnjičio da je podmetnuo kože »Cross-C« starome Topliffu. Upravo su prolazili pokraj hrasta na kome je bio starac obješen i mladić se strese. Allenby primijeti njegov pogled i kimne s razumijevanjem.

– Možda uhvatimo Goeleta kod Mikea.

– Nadam se. Rado bih mu rekao nekoliko stvari prije no što odemo – izusti Dave mračno.

IV

Topliffovo imanje, jedno od najljepših u Narrowsu, postepeno se pretvaralo u ruševinu. Mladi Mike je prodao stoku te mnogo alata i opreme, puštajući da ambar i kuća propadaju, a korov preplavljuje nekada najplodniji vrt u dolini. Otkako su mu sramno objesili oca, Mike Topliff je izgubio zanimanje za kuću i imanje. Držao je svega dva do tri grla stoke i prodavao viski da preživi.

Mladić je svojom vanjštinom odudarao od općeg izgleda imanja. Odjeća mu je, istina, bila dotrajala, ali je unatoč tome posjedovao neku naočitost. Visok i vitak, plave kose i krasnih modrih očiju, što su često mijenjale boju od sivog do modrog i zelenog ovisno o njegovu raspoloženju, djelovao je privlačno, tako da su mnoge djevojke u dolini bile zaljubljene u njega. Imao je uzan struk i kukove, ali snažna široka ramena. Bilo je nečeg divljeg i neobuzdanog u tom mladiću koji je sa svoje dvadeset i četiri godine izgledao mnogo stariji i zreliji poslije nesreće koju je bio doživio.

Vješto je sedlao svoju smeđu kobilu kad mu je s leđa prišao Cub Goelet. Mike se okrene, a sivozelene oči mu se opasno suze kad je zamijetio došljaka.

– Izmučio si dobrano svoga jadnoga konja, Cuby – reče Mike, a u glasu mu se osjeti prizvuk poruge – no bez razloga, jer u tvoju priču ne vjerujem. Dave je dovoljno hrabar da se suprotstavi bilo kome, ali ima i dovoljno razuma da ne uradi glupost. Ne bi započeo borbu s cijelim Caulfieldovim klanom u glavnoj ulici Freelanda iz čistoga mira. Dođi drugi put, Cubby, s malo boljom pričom.

– Bio sam ondje i sve vidio – bio je uporan Goelet. – Za-

ista se tako dogodilo, Mike. Znao sam da će prije ili poslije Myatt upasti u nevolju. Ti Myattovi su previše oholi i previše dobri da budu ovdje među nama – govorio je pakosno.

Na trenutak se okrene prema cesti. Unatoč krupnoga stasa, Cub je bio kukavica.

– Moram kući, Mike. Mome se starome ovo neće svidjeti – doda nervozno.

– A kome hoće – otpovrne Mike. – Čekaj, Cubby. Što si se užurbao? Ne bojiš se Davea, zar ne?

– Nipošto – oštro će Goelet, ali mu se u očima pojavi prestrašeni izražaj. – Razbit ću mu vrat kad ga vidim.

– Siguran sam da će uskoro doći ovamo.

Goeletov pogled stane unezvjereno lutati okolicom.

– Lud si, Mike, što se družiš s njim. I Allenby također. Caulfieldovi su mu na vratu. Bit će i vama ako pođete s njim.

Mikeu nije silazio podrugljivi osmijeh s usana.

– A kako će znati da sam ja s njim? I Allenby?

– Sve se sazna prije ili poslije.

– Da, čini se da imaš pravo – otegne Mike suho.

– Ne misliš valjda da ću im ja reći? – ražesti se Goelet.

– Ne, nipošto, Cube – reče Mike, pričvrsti bisage i nježno pomiluje kobilu po vratu.

– Kamo ćete krenuti, Mike? – upita Goelet.

Mladić se na trenutak ozbiljno zamisli.

– Prema Red Butteu. To je izvan Caulfieldovog teritorija, gradić u kome se možeš sakriti.

Lice mu se ozari kada opazi Myatta i Allenbya kako ulaze u dvorište.

– Zdravo, momci! Spreman sam za put – usklikne.

Mladići sjašu. Dave prepusti uzde svoga konja Allenbyu i nemarno priđe Goeletu.

– Čujem da si proširio priču koja ne odgovara istini, Cubby. Mora bi biti pažljiviji.

– Što hoćeš reći? – ustukne Goelet korak unatrag.

– Siguran sam da znaš – odvrati Dave hladno. – Još nešto, Goelete, drži se što dalje od moga imanja. Čujem li da se motaš oko moje sestre, ubit ću te.

Goeletove se usne iskrive u ružan smijeh.

– Odjednom si postao ubojica, zar ne? No meni nećeš zapovijedati, Myatte. Ako me tvoja sestra želi vidjeti...

– Ona to ne želi – umiješa se Dave oštro. – Zato ti ponavljam da se držiš što dalje od nje, a sada se čisti odavde. Ostalo ti je još dosta mjesta koje nisi obišao – dobaci prezrivo.

Goelet krene naprijed.

– Obukao si se u široke hlače, Myatte.

– Još nešto, Goelete. Mislim da si ti podmetnuo kože sa žigom Caulfieldovih Mikeovu ocu.

Goelet duboko udahne i okrene se snažno zamahnuvši desnicom. Dave se sagne i izmakne udarcu, a zatim ljevicom pogodi protivnika posred lica, a desnicom ga obori na zemlju.

Psujući žestoko, dok mu je krv kapala s lica, Goelet po-

segne za revolverom, no Daveova ga čizma pogodi u bradu i on se stropošta u blato, stenjući od bola.

Brzo se uspravio i poput razbješnjela grizlija nasrnuo na Davea. Ovoga puta ga je pogodio u slabine i Dave se presavio od bola. Goelet jurne još jednom i obori ga na zemlju. Na trenutak se činilo da je Dave postao bespomoćan, ali zatim, obuzet beuzmnim bijesom, snažno odgurne Goeleta i otkotrlja se ustranu. Uspravivši se, jurne mačjom gipkošću i brzinom na tromoga protivnika, zasuvši ga tučom udaraca, spreman da ga ubije.

Goelet je pao na koljena, bespomoćno primajući udarce pobješnjela mladića. Oči mu bijahe krvave, nos slomljen, a usne rasječene i natečene. Još jedan udarac bio je dovoljan da se s jaukom stropošta na zemlju i padne u nesvijest.

– Žilaviji je no što sam mislio – reče Dave isprekidano, trljajući bolne dlanove. – Trebalo ga je ubiti.

Mike Topliff se nasmije.

– On je napola mrtav, Dave. Jednoga dana ja ću završiti ono što si ti započeo.

Allenby podigne Goeletov revolver i pruži ga Daveu. Dave opazi da je to kolt velikog kalibra i zatakne ga za pojas.

– Može nam poslužiti – promrmlja i sagne se nad nepomičnim Goeletom da uzme i municiju.

– Jesmo li spremni za pokret? – upita Mike Topliff.

Dave pogledom prijeđe s jednog prijatelja na drugog.

– Vi znate u što se upuštate, momci?

– Dakako – izjavi Allenby.

Mike jednostavno kimne glavom i nasmiješi se.

Uzjahali su kad se Goelet počeo meškoljiti na zemlji. Mike upitno pogleda Myatta, a ovaj kimne glavom u pravcu planinskog masiva Granada što se uzdizao na istoku.

– Dobro – promrmlja Mike. – Rekao sam mu Red Butte. To će nam dati tri dana vremena, ako mu Caulfieldovi budu vjerovali.

– Imamo li sve što nam treba? – upita Allenby.

Mike se isceri.

– Čak tri boce viskija.

– Prepusti sve rođaku Mikeu – nasmije se Dave. – On ne zaboravlja ništa.

Pratili su sjeveroistočni tok rijeke Bittersweet do Connor's Crossinga, a zatim ušli u rijeku i više od dva kilometra jahali uzvodno dok nisu prešli na istočnu obalu. Otada su se neprekidno uspinjali prema planinskom masivu Granada. Poslijepodne je bilo vruće čak i na ovim zasjenjenim padinama, te su konji i jahači teško disali, neprekidno se znojeći. Jahali su u tišini, svjesni ozbiljnosti položaja u kojem se nalaze, ne osvrćući se na dolinu Narrowsa što je ostala daleko za njima.

Kod hladnog planinskog izvora zastali su prvi put. Napili su se, predahnuli i napunili čuturice. Ispljuskali su lice i ruke svježom vodom. Mike i Dave su izmijenili nekoliko rečenica, a Phil Allenby je šutio obuzet mislima. Dave se počeo pitati koliko će Al izdržati. Jamačno mu nedostaju roditelji, sigurnost i toplina domaćeg

ognjišta. Osjetio je krivnju što je dopustio da mladić pođe s njim.

U kasno poslijepodne dojahali su do proplanka iza kojeg se pružala gusta borova šuma. U jednom trenutku Mike opazi jelena i posegne za karabinkom. Odjekne pucanj, a odmah zatim jelen padne u grmlje.

Allenby se okrene prema Mikeu.

– Misliš li da je pametno pucati? Mogu nas čuti.

– Dovraga, sigurnije je sada no poslije – odvrati plavokosi mladić mirno. – Još nam nisu za petama, Ale.

– Trebat će nam meso – napomene i Dave.

Na proplanku su pronašli pogodno mjesto za noćenje, zaštićeno stijenama, u blizini kojega je tekao brdski potok.

Oslobođeni sedla i tereta, konji su s užitkom pasli po bujnoj livadi, a mladi muškarci pušili cigarete, ispijajući pokoji gutljaj iz jedne od Mikeovih boca. Mike je vješto očistio i razrezao jelena, a Dave je za to vrijeme naložio vatru.

Izvrstan ukus dobro pečena odreska, svježe ubijene divljači popravio im je svima raspoloženje. Phil je čak izvukao usnu harmoniku i zasvirao. No poslije, kada su kojoti stali zavijati, Allenby je zadrhtao i zamišljeno se zagledao u vatru. Čula se sova, a zatim i vuk, pa se mladić namršti. U nepreglednoj divljini noći trojica mladića osjećali su svoju sićušnost i bespomoćnost.

Dave i Mike izmijene kradom poglede. Obojica su znala da su Allenbya morali ostaviti kod kuće.

V

Cub Goelet bijesno podbode konja dok mu je u ušima još odzvanjao smijeh Sally Myatt. pošlo mu je za rukom zaobići svako imanje u Narrowsu dok nije došao do Myattove farme, a nju je baš najviše želio izbjeći. Ondje je, provlačeći se kroz žbunje, naprosto naletio na Sally. Opazivši njegovo ranjeno i natečeno lice, djevojka se stala podrugljivo hihotati, a on je, zelen od bijesa, pobjegao.

Dva dana poslije sukoba na Topliffovu imanju, na dan pokopa Chiefa Caulfielda, Goeletovo je lice još bilo izobličeno i natečeno, premda su rane pomalo zacjeljivale.

Goelet je oduvijek mrzio Davea Myatta, iako je želio Sally, no sada je sve u svemu vapilo za nemilosrdnom osvetom. Najprije će se obračunati s onom malom podrugljivicom. Navalit će na nju tako da će se njena vika čuti do Boothilla.

Goelet je utonuo u misli.

Myattovi su obični doseljenici, kao i svi ostali u Narrowsu, ali su uljudni prema susjedima, ali uvijek nekako povučeni i udaljeni, kao da su nekad znali bolje dane i živjeli u boljoj sredini, pa očekuju da se u nju ponovo vrate. Dave se družio samo s rođakom Mikeom i mladim Allenbyem. Nitko drugi nije mu bio dovoljno dobar. Ni Goeletovi, Gillenwaterovi, čak ni Standleejevi. Isto tako ni Connorsi ni Hazenovi. No Daveu se uže omotalo oko vrata, a on će pomoći onima koji su ga željeli stegnuti. Uz to će se pozabaviti s onom uobraženom guskom, Sal Myatt.

U gradu se razgovaralo o pogrebu, predstojećoj potjeri za Daveom Myattom i o prijetnji što je predstavljaju Indijanci koji se dižu na jugu. Cub Goelet je imao važnije stvari na umu, a trenutno mu je najvažnije bilo da nitko od sugrađana ne zamijeti njegovo izudarano lice, te je natukao šešir na čelo i sagnuo glavu na grudi.

Caulfieldovi su odlučili pokopati Chiefa prije no što krenu u potjeru za Daveom Myattom. Pogreb se održao tog jutra na ranču »Cross-C«.

Mnoštvo ljudi stiglo je iz najrazličitijih krajeva. Cijela dolina Colladeen žalila je za Chiefom i bojala se okrutnosti i sebičnosti njegovog nasljednika Jasona.

Ostavivši Freeland za leđima, Cub Goelet je hitao na sjever prema rijeci Colladeen i ranču Caulfield, dok je poslijepodnevno sunce obasjavalo veličanstvene vrhunce Rentanasa na zapadu i lagano dodirivalo planinski masiv Granada na istoku. U daljini je vidio pašnjake ranča pune stoke. Moćno kraljevstvo izgrađeno je na govedeđm i konjskom mesu, znoju i krvi naporna jahanja i teške borbe za održanjem. Kralj je mrtav, a novi je vladar pravi tiranin.

Što se više približavao ranču, sve je više u Goeletu raslo poštovanje i divljenje. Glavna je zgrada bila izgrađena od crvenih granitnih blokova, a bijeli elegantni stupovi u južnjačkom stilu podržavali su trijem. Iza glavne zgrade vidjele su se konjušnice, ambari i kuće za kauboje. Sve je djelovalo čisto i uredno. Korali su bili puni krasnih konja.

Samo mu je spoznaja da nosi važnu vijest ulila hrabrost da uđe u kuću koja je odisala bogatstvom i raskoši.

Rodbina i znanci su se razišli nakon pogreba, a članovi obitelji upravo su ručali i sjedili u prostranoj blagovaonici, pričajući i pijući kavu. Svi osim Wendella još bijahu odjeveni u crno. Bez zanimanja su promatrali pridošlicu.

– Kao da je stampedo prešao preko njega – promrmlja Wendell lijeno, zapazivši Goeleta na ulazu. – Netko ga je dobro pretukao.

Jason ustane blijed i napet u licu.

– Što ćeš ti ovdje? – upita nimalo prijateljski.

– Moja sućut – promrmlja Cub Goelet nesigurno. – Mislio sam da biste htjeli znati kamo se zaputio Dave Myatt – dometne bodrije.

– Ti znaš? – upita Jason ravnodušno. – Ti si Goelet, zar ne? Pa što je to što znaš o Myattu?

– Zaputio se prema Red Butteu. Topliff i Allenby su s njim. Vidio sam ih kad su polazili.

– Kako znaš da su se zaputili prema Red Butteu?

– Čuo sam kako među sobom šapuću.

Wendell zabaci glavu i prasne u smijeh.

– Znači, otuda ti masnice na licu?

– Trojici je trebalo da me savladaju – slaže Cub Goelet i ne trepnuvši.

– Jesi li siguran da su bila

samo trojica? – rugao se Wendell.

Jason mu dade znak da ušuti.

– Što imaš protiv Myatta? Vi ste susjedi, zar ne? – obrati se Goeletu.

– Nikad ga nisam volio – prizna došljak. – Nakon onoga što je uradio, hoću reći pošto je ubio vašeg oca, pao je u nemilost svih građana Freelanda i stanovnika Narrowsa.

Krupni Norman pruži Goeletu čašu viskija i ovaj je iskapi u jednom gutljaju te obliže usne. Nikad još nije kušao tako kvalitetan viski.

– Reci ljudima u Narrowsu da se spreme za odlazak – reče Jason oštro. – Čim uhvatimo Myatta, očistit ćemo dolinu od toga smeća.

– Ali ljudi nisu krivi – pobuni se Goelet. – Nije pošteno istjerati ih zbog onoga što je uradio Dave Myatt.

– Baš me briga što je pošteno. Moraju ići. Chief je bio preblag s njima i vidi što je dobio.

– A što će biti sa mnom i s mojom obitelji? – promuca mladić. – Oduvijek smo vam pokušavali pomoći.

– Svi se moraju iseliti – reče Jason, a glas mu nije trpio prigovora. – Ubuduće ćemo vjerojatno moći živjeti i bez tvoje pomoći – nastavi posprdno.

– Ne budi tako tvrd, Jay – umiješa se Norman. – Mogli bismo mu dati kakav posao.

Jason odmjeri brata ništa manje prezrivo no Goeleta.

– Možda – otegne, prodorno promatrajući Cuba – ako se njegova priča o Red Butteu pokaže istinitom.

– Ništa ne jamčim – promrmlja Goelet, osjećajući se sve nelagodnije i požalivši što je došao. – Rekao sam vam samo ono što sam čuo.

– Dakako, čovječe – ljubazno mu se Norman nasmiješi. – Zahvalni smo ti na obavještenju.

Goelet pogleda Normana u oči.

– Želim da znate da svi u Narrowsu suosjećaju s vama.

– Strah ima veliku moć – dobaci Wendell ispraznivši čašu s viskijem.

– Prenesi im moju poruku – naloži Jason hladno. – Ili će otići ili ćemo ih otjerati oružjem i bakljama. Te smrdljive rupe ionako treba spaliti.

– Kamo da odu? – upita Goelet zbunjeno.

Jason sliježe ramenima.

– Mogu pokušati u Fingersu – napomene Wendell. – Ondje je toplo i suho.

Goelet kimne i ponovo pogleda Normana.

– Hvala na piću – okrene se poput pretučena psa i zaputi prema izlazu.

Jašući pokraj obiteljskog groblja, Goelet opazi visoku vitku djevojku u crnini kako stoji kraj svježeg humka. Znao je da je to Alma Caulfield. Bio je zaprepašten kad ga je pozvala. Zastao je zbunjeno kraj ograde, skinuvši šešir i bez riječi promatrajući njeno prekrasno lice. Od njene ljepote zastao mu je dah. Kovrčasta crna kosa uokvirivala je blijedo lice, a krupne tamne oči bijahu sjajne od suza. Prva osoba koja je iskreno žalila za Chiefom ovdje na ranču.

– Vi ste iz Narrowsa? –

upita Alma dubokim baršunastim glasom.

Goelet kimne.

– Kako se ljudi osjećaju?

– Užasno, gospođice. Uplašeni su također.

– Znam. I ja se bojim. Svijet se iznenada promijenio.

– Ali vama će biti dobro – usudi se on primijetiti.

– Sasvim sam sama – promrmlja ona slomljenim glasom. – Nemam nikoga osim Normana, a on ne može ništa uraditi.

Krupni mladić u sedlu načini kretnju rukom kao da želi reći da mu je žao.

– Kamo je on otišao? – upita ona tiho.

– Tko? – upita Cub promuklo, pitajući se je li djevojka poludjela.

– Dave Myatt – reče ona jednostavno kao da je on moraoznati na koga ona misli.

– Prema Red Butteu – promuca on, nijem od zaprepaštenja.

– Sam? – pitala je ona dalje.

Goelet podigne dva prsta.

– S još dvojicom.

– Oh, hvala nebesima! – uzdahne djevojka. – I hvala vama, hvala vam. Nije htio to uraditi, znam da nije – reče odlučno.

Mladić je zurio u njeno prekrasno lice, obuzet zaprepaštenjem i poštovanjem. Alma podigne ruku na pozdrav i lagano se udalji. Promatrajući njen hod, mladić se upitao za kime ona žali. Za ocem ili Myattom? Vjerojatno za obojicom.

– Ta djevojka – mrmljao je sebi u bradu kao da još ne vjeruje – zaljubljena je u njega... u tog prokletog Davea Myatta!

Sunce je već zašlo za planine kada se Goelet ponovo našao u gradu, ponižen više no što je bio nakon tučnjave s Myattom. Stidio se samoga sebe i u njemu je rasla nezadrživa potreba da se nekako opere i iskali bijes na bilo kome. Bio je glup što je pošao Caulfieldovima. Oni su ga prezirali više no Dave Myatt i Topliff. Mrzio je samoga sebe što je pao tako nisko.

Izbrojivši novac što ga je kao i obično uzeo od skromne majčine uštedevine, kupio je bocu jeftinog viskija u salunu »Prairie Queen«. Ispijao je čašu za čašom, vrebajući neće li mu prići netko na kome će moći istresti nagomilani bijes.

No opazivši izražaj njegovih očiju i lice puno masnica, prisutni su ga izbjegavali, pa tek pošto je izašao iz saluna, stali zbijati šale na njegov račun.

U ušima polupijanog Goeleta odzvanjao je podrugljivi smijeh dok se udaljavao od saluna. Pokazao bi on njima da je naoružan. Ovako mu je samo preostalo da se pokunjeno baci u sedlo i zaputi kući grizući usne.

Na izlasku iz grada potegne još nekoliko gutljaja iz polupraznе boce viskija. Što je više pio, to je više u njemu rastao bijes i potreba da ga na nekome iskali.

Na um mu je pala Sally Myatt.

Prikravši se kući Myattovih, zagleda se kroz prozor. Majka je šila, otac i Sally čitali, a Kenny radio nešto u prostoriji za dnevnik boravak osvijetljenoj svjetlošću stropne svjetiljke.

Goeletove se oči gladno za-

ustave na djevojci, a u njemu je rasla zavist izazvana toplim domaćim ugođajem.

Činilo mu se da je prošla cijela vječnost prije no što je djevojka odložila knjigu i ustala. Protegla se tako da su joj još više došle do izražaja njene obline. Onda je nešto rekla majci i izašla iz sobe. Goelatu je zastao daz kad je čuo kako se otvaraju ulazna vrata, a zatim djevojčine korake na stazi što je vodila prema rijeci. Srce mu je divlje udaralo dok se prikradao vitkom liku u bijeloj haljini.

Sally sjedne na obalu, upijajući u sebe ljepotu zvjezdane noći. Mjesec se popeo visoko iznad vrhova Rentane, bacajući srebrnu svjetlost na dolinu. Hitro je ustala, ne ispustivši ni glasa, kada je Goelet izronio iza vrba, premda je, onako krupan i pijan s požudom u zakrvavljenim očima, predtsavljao opasnost.

– Što ćeš ti ovdje? – upita ga hladno.

– Želim te vidjeti, Sal – promrmlja on muklo, zaplićući jezikom.

– Ali ja ne želim vidjeti tebe, Cube – otpovrne ona oštro. – Bit će bolje da odeš kući.

Prišao joj je korak bliže, tako da ju je zapuhnuo oštar zadah viskija.

– Nekad smo se dobro slagali, Sally. Što se dogodilo? Tvoj brat me ne voli.

Ne treba mi brat da mi kaže kakav si, Cube. Odlazi! – nasmije se ona, premda joj je lice poprimilo napeti izražaj. – Ne želim te vidjeti ovdje!

– Sally – počne on. – Molim te, zagrli me, djevojčice.

Djevojka ustukne, ali Goelet, je uhvati i čvrsto stegne za se. Očajno se borila protiv željeznog stiska njegovih ruku, a zatim se noćnom tišinom prolomi njen krik. Krik pun užasa kad su se njegove usne stale približavati njenima. Goelet opsuje i podere joj košulju od tanke pamučne tkanine, gladno promatrajući jedre djevojčine grudi. Gurne je na tlo.

Uto iza sebe začuje korake u trku.

Mladi Ken Myatt izbio je na čistinu sa starom vinčesterkom u ruci. Dječak nanišani, ali ga Goelet obori jednom rukom na zemlju. No iz kuće je već trčao i otac, a njega je Goelet imao prilike vidjeti na natjecanjima kako puca. Srdito zareži i dade se u bijeg kroz šiblje.

Kenny se uspravi, pridržavajući pušku, dok mu je iz nosa tekla krv. Opali u mrak, premda je znao da je nasilnik pobjegao. I otac je ispalio nekoliko metaka prema gustišu u kome je nestao Goelet. Za to vrijeme Sally je ustala, zakopčala rastrganu košulju i pomogla bratu da ustane, brišući usput krv s njegovog lica.

– Dave će ga ubiti zbog ovog – ječao je dječak.

– Jeste li dobro, djeco? – zabrinuto upita otac. – Tko je to bio, Sally?

Djevojka reče, a otac mračno kimne glavom.

– Čini mi se da je bio pijan – primijeti djevojka. – Zahvaljujući vama, nije me povrijedio.

– Ni mene – hrabro će

Kenny. – Ali Dave će mu se osvetiti.

– Netko će morati zatući toga čovjeka, prije ili poslije – izjavi otac mirno. – Pijan ili trijezan, Goelet nije dobar čovjek.

– Da je barem Dave ovdje – promrmlja Kenny s uzdahom. – Kada će doći kući, tata?

– Doći će, sine, brzo.

– Ti si također dobar zaštitnik – utješi ga sestra.

Dječak odmahne glavom s izražajem gađenja na licu.

– Ne, sve sam pogrešno izveo – prizna on pokunjeno. – Morao sam mu se prikrasti i pucati, a ne dopustiti mu da me obori.

VI

Potjera se sastojala od dvadesetak ljudi. Skupina je izbila na čistinu iza Myattove kuće u rano jutro. Sunce se tek diglo iznad vrha Granada, a jutarnja izmaglica još je ležala nad dolinom. Jason Caulfield je jahao na čelu kolone, visok i vitak, hladna izražaja na blijedu licu. S jedne strane do njega je jahao Pike Morehouse, a s druge Wendell. Nadzornik je bio ukočen i ozbiljan, a Wendell veseo i nemarna držanja, u svijetloplavoj košulji s crvenim rupcem oko vrata. Iza njih su jahali krupni Monte Hagar, Ed Durkett, niski debeljuškasti Frog Krage i ostali odabrani kauboji ranča »Cross-C«. Norman Caulfield nije bio među njima.

Kao da nije svjestan onoga što radi, Jason ih je vodio preko njegovanog vrta Myattovih, bezobzirno gazeći po okopanim gredicama.

Gospođa Myatt izađe na trijem.

– Pogledajte što ste uradili – dobaci ljutito. – Uništili ste mi vrt. Odlazite odavde!

– Nećete ovdje biti još toliko dugo da bi vam trebao vrt – odvrati Jason hladno. – Ovo tlo ionako nije dobro za uzgoj vrtnog bilja.

Uto se u dvorištu pojavi Myatt s puškom u ruci, spreman da zapuca. Do ramena mu je stajao Kenny sa svojom starom vinčesterkom. Prkosno upravi pogled u brojne sudionike potjere.

– Spustite oružje – naredi Jason – ako ne želite umrijeti pred ženom i kćerkom.

Myatt se zagleda u jahače što su poput lepeze okružili Jasona.

– Barem će jedan od vas umrijeti sa mnom – izjavi bez straha.

– Dvojica, oče, u svakom slučaju dvojica – napomene Kenny hrabro.

– Ne želite valjda da taj dječak nastrada, Myatte – nastavi Jason. – Ni vaše žene. Spustite oružje!

– Što želite?

– Vašeg momka Davea, dakako.

– Nije ovdje.

– A gdje je?

– Ne znam – odvrati Myatt. – Otišao je.

– Kamo?

– Ne znam. Nije mi rekao. Samo je otišao – glasio je miran odgovor.

– Rekao vam je, dakako – zareži Jason bijesno. – Možda vam mi možemo pomoći da se sjetite. Ne biste valjda željeli

da vam svučemo kćer i izbičujemo je, zar ne, Myatte?

Otac podigne pušku pravo na Jasona.

Jason ga prezrivo pogleda.

– Spusti to oružje, Myatte, ili će momci početi pucati. Imaš tri sekunde na raspolaganju.

Myatt s uzdahom spusti pušku.

– Dobro je, Kenny. Spusti pušku – reče sinu.

– Namjeravaš li nam napokon reći? – upita Jason davši znak nekolicini ljudi da sjašu.

– Nemam što reći.

– Je li pošao u Red Butte?

– Nešto je spominjao...

– Lažeš – odreže Jason oštro. – Uhvatite ga, momci. Ed i Frog, skinite mu košulju tako da osjeti Monteov bič.

Ed Durkett i Erog Krage nisu čekali da im se kaže dvaput. Na trijemu kuće stajali su Kenny, Sally i majka, širom rastvorenih očiju punih užasa. Wendell im nehajno priđe.

– Vas troje ćete ovo promatrati da naučite kako se ne isplati ubiti jednog Caulfielda – dobaci, zlobno se smijući, onda mu pogled zapne na Sallynoj skladnoj pojavi i kimne s odobravanjem. – Nije loše – promrmlja zadovoljno. Ova djeca danas brzo rastu. Čini mi se da sam nešto propustio.

Majka čvrsto obrgli Sally i Kennya, blijeda ali s odlučnim izražajem na licu.

– Platit ćete za ovo, vi Caulfieldovi – procijedi ona hladno.

– Izgubili smo oca – javi se Wendell. – Vi ćete platiti. Već sada!

– Vaš otac ne bi ovo dopustio.

– Bio je premekan. Takav je i Norman.

Oca su vezali za ogradu korala raširenih ruku, golih leđa okrenutih jutarnjem suncu. Visoki snažni Monte Hagar postavi se kraj njega poput krvnika, odmjeravajući udaljenost prije no što će zamahnuti snažnim bičem.

– Jesi li spreman govoriti, Myatte? – upita Jason.

– Ne mogu reći ono što ne znam.

Otac se znojio, tiho se moleći u sebi za snagu da izdrži ovo mučenje, utoliko gore što se odvija pred očima njegove obitelji.

– Počni, Monte – naloži Jason.

Bič fijukne zrakom poput pucnja, zaustavivši se na bijelim leđima. Myatt se trgne i ispusti uzdah kroz stisnute zube. Dugačak crveni trag pojavi se na njegovim leđima. Majka krikne, a Sally zaplače. Ken se zagleda u zemlju, blijed kao da će se srušiti u nesvijest.

– Gdje je on, Myatte? – upita Jason ponovo.

– Ne znam, kažem vam – prostenje otac. – Zaista ne znam.

– Nastavi, Monte!

Udarac ovoga puta bijaše još snažniji. Ocu se protiv volje otme jecaj sa suhih usana, a još jedna ružna brazgotina zacrveni se na njegovim leđima.

– Kamo je otišao? – upita Jason hladno.

– On ne zna! – krikne majka grozničavo. – Nemojte ga ponovo tući. Nemojte!

Monte Hagar pogleda Jaso-

na, a ovaj nesmiljeno kimne.

– Naprijed, Monte! – dobaci.

Čovjek ponovo zamahne. Udarac bijaše tako snažan da je bacio Myatta na ogradu gotovo napola onesviještenoga. Majka izgubi svijest, a djeca je polože u obližnji naslonjač.

Hagarova se ruka ponovo podigne, ali u tom trenutku s ceste dopre snažan topot konjskih kopita. Ljudi u dvorištu se okrenuše, dohvativši oružje, ali Jason podigne ruku kada se jedan jahač pojavio na ulazu.

Bio je to šerif Ackeret s Normanom Caulfieldom i šestoricom pomoćnika. Svi su u ruci držali oružje spremni da zapucaju.

Ackeretovo dugačko lice bilo je napeto i blijedo, a duboko usađene oči sjale su opasnim sjajem.

– Dosta! – vikne hladno i zapovjedno. – Oslobodite Myatta! – srdito naredi Durkettu i Krageu, a zatim se obrati Hagaru. – Spustite taj bič, gospodine!

– Čekajte malo – pobuni se Jason. – Ne možete samo tako upasti... - Neću čekati nimalo – otpovrne šerif srdito. – Oslobodite ga, smjesta – opet naredi, a zatim se okrene prema Jasonu. – Vi ovdje ne predstavljate zakon – reče, hladno ga mjereći. – Barem ne još uvijek!

– Prije nekoliko dana počinjeno je ubojstvo – izjavi Jason naduto. – Je li zakon uradio išta da kazni ubojicu?

– Budimo precizniji – ispravi ga šerif odlučno. – Počinjeno je nehotično ubojstvo kada je vaš brat Wendell sebi dopustio suviše slobode da izazove čovjeka i udari ga bičem. Davea Myatta ćemo pronaći i dati mu priliku da se brani. Budite uvjereni da u Colladeenu neće više biti linčovanja dok sam ja živ.

Na mrtvački blijedu Jasonovu licu pojavi se izražaj zaprepaštenja dok je promatrao predstavnika zakona.

– Što je to, dovraga, ušlo u vas, Ack?

– Možda sam odlučio da napokon budem pravi šerif – primijeti Ackeret gorko. – Dok nosim ovu zvijezdu – doda, a u njegovu osmijehu bijaše sjete i samoosude. – Da sam prije donio ovakvu odluku, mnoge bi stvari u ovoj dolini bile drukčije.

– Možda je nećete nositi još dugo – dobaci prijeteći Wendell bezobrazno se iscerivši.

– To ćemo još vidjeti – glasio je miran odgovor.

Jason je pažljivo promatrao svoga brata Normana.

– Čini mi se da si u ovo umiješan i ti, Normane.

– Dakako da jesam prizna Norman bez oklijevanja, a njegovo se krupno dobroćudno lice prelije rumenilom. – Nikada mi se nisu sviđali ovakvi postupci, Jay. Dobro znaš da je i otac bio protiv njih.

– Dosad si uvijek bio zadovoljan time da sjediš okružen raskošjem, trošiš novac i piješ.

Jasonovo lice i glas pokazivali su otvoreni prezir prema starijem polubratu.

– Čovjek se može promijeniti – odvrati Norman mirno. – Čak i u tridesetoj, Jay.

U međuvremenu su Jasonovi ljudi odvezali Myatta i on se polagano sagne da dohvati ko-

šulju sa zemlje. Želio je što prije pokriti ožiljke na leđima. Biti bičevan u prisutnosti javnosti i obitelji ponižava svakog čovjeka, a dvostruko čovjeka Myattove osjetljivosti i ponosa. Lice i oči su mu ostarjeli za nekoliko minuta, zadobivši ranjeni izražaj osobe koju progone. Ožiljci na leđima s vremenom će zacijeljeti, ali od udarca zadatog njegovom ponosu nikad se neće oporaviti.

— Hvala vam, šerife! I vama, Normane — reče napokon.

Dostojanstveno se uspravivši, nesigurno se zaputi prema kući. Sally i Kenny su se okrenuli prema kući, majka također, a Myatt krene do njih.

— Svaka vam čast, starče — izjavi Wendell dok je prolazio kraj njega, napola rugajući se, a napola diveći mu se. — Dobro ste podnijeli batine.

Myatt se okrene pridržavajući se za vrata.

— Dave će jednog dana naletjeti na vas, u to sam siguran. Vidjet ćemo kako ćete vi to podnijeti tada — reče i uspravljen uđe u kuću.

Tri uplašena, blijeda, suzama uprljana lica okrenuše se prema njemu s izražajem tjeskobe na licu. U jednom trenutku otac zažali što ga nisu ubili tamo vani, umjesto što su ga ovako ponizili pred ženom i djecom. Majka je bila blijeda i nesigurna, ali mu je smjesta pohrlila ususret, puna razumijevanja za osjećaje što ih je nazirala u ovom dobrom čovjeku kojega je toliko voljela.

— Dobro sam, draga — nasmiješi joj se Myatt. — Nije me boljelo jako, najteže mi je bilo što ste vi to morali gledati.

Žena mu se hrabro nasmiješi.

— Hajde, dragi, oprat ću ti leđa i namazati ih ljekovitim balzamom.

On poslušno krene za njom.

Vani u dvorištu ljudi su se još prepirali.

— Ne možeš nas spriječiti da odjašemo za njim — govorio je Jason prkosno, obraćajući se šerifu Ackeretu.

— Ne mogu — prizna šerif. — Ali nikad ga nećete pronaći u brdima Granade.

Wendell se nasmije.

— Poći ćemo za njim i do kraja svijeta — uzvikne, zamahnuvši kovrčastom glavom.

— Poslao sam ljude u Red Butte — umiješa se Jason. — No sumnjam da su pošli u tom pravcu. Oni su u planinama i mi ćemo ih uhvatiti.

— Nemaš razloga da ubiješ Topliffa i Allenbya — napomene šerif.

— Ne — složi se Jason — ukoliko ne postanu zločesti i ne zapucaju na nas.

— Vratit ću se i pobrinuti za ranč — javi se Norman.

— Ostani gdje pripadaš ovoga puta — posavjetova ga Jason. — Možeš krenuti odmah.

— Čekamo da odete odavde — oštro ga šerif pogleda. — Iz Narrowsa.

— Čekajte i budite prokleti — razbjesni se Jason. — Hajdemo, momci. Krećemo!

Sally i Ken Myatt su promatrali s prozora dugačku kolonu kako odmiče u pravcu planinskog masiva. Širom razrogačenih očiju, puni straha i mržnje, pratili su jahače što su krenuli u lov na njihovog brata Davea i njegove prijatelje, kao na divlje zvijeri.

VII

Dave Myatt otvori oči i udahne hladan planinski zrak. San na planinskim visinama bio je dobar i okrepljiv, a buđenje ugodno.

Dave najprije pomisli na svoje roditelje i brata i sestru. Kao i uvijek otkako se otisnuo od kuće, oni su mu bili prva jutarnja i posljednja misao. Dakako, bila je tu i Alma Caulfield, neprekidno prisutna u njegovim mislima i srcu, premda se pokušavao osloboditi sjećanja na nju. Ta voljena djevojka za njega je izgubljena. Poslije toga je dolazila na red potjera. Jednom je kroz Topliffov dvogled zapazio u daljini dvadesetak ljudi, no bili su suviše daleko da bi predstavljali opasnost, premda je i to bilo dovoljno da se Phil uplaši.

Mike Topliff je prvi ustao, kao i svakog jutra. Bio je spreman na akciju na sebi svojstven, nehajan i ležeran način. Phil Allenby je međutim najdulje spavao. S crvenim kovrčama na licu, rumenom od spavanja, izgledao je poput djeteta.

U obližnjem šumarku bijahu im vezani konji. Bili su to dobri i izdržljivi konji. S njima su mogli bježati u beskonačnost, pogotovu Mikeova kobila i njegov sivac. Allenbyev je pastuh pomalo pokazivao znakove iscrpljenosti, baš kao i njegov vlasnik.

Uspinjanje planinskim masivom Granada, preko strmih prijevoja i klanaca, nije bilo nimalo lagano. Često su nailazili na naoko nepremostive prepreke stijena ili im se činilo da gube tlo pod nogama. Morali su se na razne načine prilagoditi novom načinu života.

Lako prilagodljiv, sklon izletima, Mike Topliff je prihvatio taj život kao nešto posve prirodno, kao da nikad i nije živio drukčije. Kod Davea Myatta prelaz na skitnički život je tekao sporije i bolnije, ali se malo-pomalo u prirodi osjećao jednako opušteno kao i Mike. Što se tiče Allenbya, preobrazba je naprosto bila nemoguća. Mladić se u brdima osjećao nesretan. Nije se nikako uklapao u divljinu prirode. Nedostajala mu je sigurnost življenja u domu i udobnost što je pruža domaće ognjište. Mladić se nije izravno žalio, no istina se nazirala u njegovom sjetnom, zamišljenom osmijehu i neveselim očima, čineći tako boravak u planinama neprijatnim za svu trojicu.

Kad je Dave ustao, kava je već bila skuhana, a njen miris uskoro probudi i Allenbya. Za doručak su pojeli posljednji komad slanine i biskvita te netom ulovljenu pastrvu. Zatim su sjedili pušeći cigarete i pijuckajući jaku kavu. Poslije pola sata već su bili ponovo na putu uzbrdo.

Sredinom poslijepodneva došli su do nekadašnjeg kolnog puta, sada obraslog šikarom i travom, ali još jasno vidljivog. Mike objasni da bi put mogao voditi do davno zaboravljenog i napuštenog rudnika srebra. Poslije tjedan dana boravka u divljini, dirnula ih je spoznaja da su otkrili stazu kojom su nekoć kročili ljudi.

Put je izbio na čistinu podno goleme stijene. Ostaci alata, razbijene tračnice i vagoni, ruševine kuća i mnoštvo užadi govorili su u prilog Mikeovoj tvrdnji. U cijelom prizoru bilo je nekog čudesnog ugođaja koji obično prati i obavija napuštene kuće i gradove. Mike i Dave su čitali natpise i uzbuđeno uzvikivali pri otkrivanju nečeg novog, no Allenby je nezainteresirano šutio.

– Bio je to rudnik – ponovi Mike i uperi prst u golemu stijenu. – Ta se stijena vjerojatno otkotrljala iz prvobitnog ležišta i zatvorila ulaz u okno.

Da, vidiš, tamo su ostaci ulaza.

– Kakvo mjesto za rudnik – zamišljeno će Dave sjahavši.

– Stotine kilometara daleko od najbližih naselja.

– Zato je jamačno i zatvoren – prihvati Mike. – Odviše udaljen od radionica za preradu. Odviše udaljen od svega. Kladim se da u oknu još ima mnogo srebra, Dave – uzvikne iznenada, a oči mu zasjaju.

– Ne bih se čudio, Mike. Držim da bismo mogli pogledati u okno.

– Zašto ne – nasmije se Mike. – Hajdemo, Ale! Pođi s nama.

Allenby je sjahao, ali odmahne glavom.

– Ne, čekat ću radije ovdje.

Odsutno je promatrao kako Mike i Dave odlaze prema rudniku. Umorno uzdahne i spusti se na travu u sjenci drveta. Nisu ga zanimali ni stari rudnici ni bilo što drugo. Želio se samo što prije izvući iz ove neprilike. Na trenutke je gotovo poželio da ih Caulfieldovi stignu i da se ovo mučno putovanje u divljini okonča. Isto ovako mogao je biti i mrtav. Dakako, znao je da je sve njegova pogreška. Nije nipošto krivio Davea. Prijatelj ga je pokušao upozoriti.

Ovaj lutalački život odgovarao je Mikeu i Daveu, ali nipošto njemu. Suviše je volio lagodnosti domaćeg života. Nije rođen za ovakvu pustolovinu, ali je, nažalost, prekasno to shvatio. Ovdje će svi umrijeti, daleko od domova, prijatelja i porodice.

Sjeti se kućnih poslova što ih je obavljao s ocem: mužnje krava, čišćenja staje, skupljanja sijena, okopavanja vrta, hranjenja pilića, zalijevanja i oranja. Pitao se kako je mogao toliko mrziti te poslove. U mislima je osjećao miris majčine hrane, vidio tanjure pune ukusnih jela – i oči mu se napune suzama.

Dave i Mike su stigli do ruševina i oprezno se zagledali u djelomično zatvoreni ulaz u okno. Sunce je prodiralo u tunel i osvjetljavalo prvih nekoliko metara, a poslije toga je vladao mrak. Potporne grede bile su napola istrunule i nisu ulijevale povjerenje, no neka nezadrživa sila vukla ih je naprijed.

Zastali su na rubu i izmijenili napete poglede. Obojica su osjećala uzbuđenje od ulaska u nepoznato.

– Moramo biti oprezni – promrmlja Mike.

– Da, bolje da ne idemo predaleko – složi se Dave.

Oprezno su se ispružili na tlu i stali puzati naprijed, užasnuti smradom što se širio iz tunela. Kad su stigli do dijela tunela koji nije bio osvijetljen

suncem, obojica su zastala, uplašeni lepršanjem i udaranjem šišmiša u dubini rudnika. Ustajali zrak je zaudarao na trulež.

– Kao da je ovdje netko umro. Možda je kakva životinja uginula – promrmlja Dave. – Bismo li mogli upaliti žigicu?

– Suviše smo blizu izlaza da bi ovdje bilo plinova – odgovori Mike. - Ali imaš pravo. Ovdje nešto zaudara. Upalit ću žigicu.

Na slaboj svjetlosti ugledali su otvoren ulaz u tunel iznad svojih glava.

– Čudno – promrmlja Mike i uspravi se – drugi tunel iznad ovoga tako blizu ulaza.

Upali još jednu žigicu i pokuša se zagledati u unutrašnjost okna iznad njih.

– Za ime svijeta – krikne odjednom i spusti se do Davea.

– Što je? – pokuša Dave zaviriti u tunel, ali je bilo suviše mračno da bi nešto vidio.

– Kostur – promuca Mike. – U svakom slučaju leš. Netko je odavno mrtav ovdje – objasni prijatelju.

Na svjetlosti sljedeće žigice vidio je i Dave. Ljudsko tijelo već napola istrunulo ispuni ga užasom. Upali još jednu žigicu, a Mike zgrabi opasač s oružjem što je ležao do leša.

– Možda ćemo pronaći inicijale ili kakav znak na koricama – promrmlja. – Uzeo sam i revolver. Hajdemo odavde, Dave!

Ne čekajući da mu dvaput kaže, Dave je stao puzati prema izlazu. Dnevna im se svjetlost nikada nije činila toliko dobrodošlom.

Opasač, napola istrunuo od vlage, bio je izrađen od fine kože, a na donjem rubu bijahu utisnuta dva slova: CC.

– To je možda Clave Caulfield, Dave – protisne Mike uzbuđeno.

– Možda – prihvati Dave zamišljeno pregledavajući oružje. – I meni se čini da je Cleve posjedovao revolver ove marke.

– Dakako, sjećam se – uzvikne Mike. – Uvijek se njime hvalio. Gle, na dršci su urezani neki znaci.

– Caulfieldovi bi ih mogli identificirati. I opasač i revolver, zar ne?

– No, hoće li htjeti? – upita Mike sa sumnjom.

– Norman hoće.

– Ako mu Jay i Wendell ne zatvore usta. Hej, što je ovo?.

Mike izvuče iz korica izbljedjeli i požutjeli komad papira i pažljivo ga razmota. Bila je to poštanska omotnica. Adresa napisana tintom bila je slabo čitljiva. Teško su razaznali nekoliko slova koja nisu bila dokraja isprana vodom. No i to je bilo dovoljno.

– Cle... lfield, C...oss R...ch – čitao je Mike uzbuđeno.

– To je sigurno – izjavi Dave i zagleda se u prijatelja.

Mike okrene omotnicu i na poleđini ugleda nekoliko riječi ispisanih iskrivljenim rukopisom, veoma slabom olovkom. Kao da ih je netko pisao na samrti. Obojica prijatelja tiho kriknuše kada su zajednički polako odgonetnuli sadržaj poruke.

– »Umirem ovdje... ubila su me moja braća Jason i

Wendy« – pročita glasno Mike tresući se od uzbuđenja, pa nastavi čitati: – »Nadam se da će netko pronaći poruku... Cleve C...« – završi Mike, zapanjen značenjem otkrića.

Na trenutak su obojica nijemo zurili u izblijedjeli tekst kao da ne vjeruju vlastitim očima. U mislima su vidjeli krupnoga Clevea Caulfielda kako ga polubraća ubijaju mučki, s leđa, a zatim guraju u napušteno rudarsko okno. Cleve, umirući, dolazi k sebi i ispisuje drhtavim rukama poruku na poleđini stare omotnice. Posljednjom je snagom gura u opasač u nadi da će je jednog dana netko izvući na vidjelo dana i pročitati. Jason i Wendell su poveli Cleveova konja i opremu te izjavili da ga je ubio Michael Topliff, a da je tijelo nestalo u živom pijesku Devil's Brewa u Vermilionu. Ubili su Mikeova oca, a majka se potom ubila pod istim onim stablom na kojem su objesili njena nedužna muža.

Mike je dugo zurio u omotnicu, a kad je napokon prozborio, glas mu je bio promukao i neprepoznatljiv, kao da se sva gorčina ovoga svijeta nagomilala u njemu:

– Dave, oni su objesili moga oca, a cijelo vrijeme su znali da je nevin!

Naglo ustane i udalji se kao da mora biti sam.

Opazivši iz daljine da se nešto zbiva, Phil Allenby skupi snagu i dođe do Davea. Prvi put za posljednjih tjedan dana na njegovom rumenom okruglom licu pojavio se izražaj zanimanja. Dave mu pokaže što su pronašli i mladić odmah shvati značenje otkrića. Suosjećajno su promatrali Mikea kako očajnički zuri pred sebe. Razumjeli su njegovu potrebu da bude sam.

Dave stane pažljivo motati cigaretu, a Allenby čučne kraj njega, usredotočivši pogled na izlizani opasač i revolver. Pomisao na veličinu Mikeove tuge posrami mladića i natjera ga da odbaci dotadašnje nezadovoljstvo i poteškoće. Učine mu se suviše beznačajnima i bezvrijednima u odnosu na patnju kroz koju je prolazio njegov prijatelj. Stisne usne, a lice mu poprimi odlučan izražaj.

– Bio sam budala, Dave – prizna tiho.– Vjerujem da ću odsad biti drukčiji.

– Dakako, Ale – prihvati Dave prijateljski. – Sve će biti kako valja.

– Mike Topliff se uskoro vratio, sa smirenim izražajem na licu.

– Ne znam što mi je bilo – reče meko kao da se ispričava. – Cijelo sam vrijeme pretpostavljao da se ovako nešto dogodilo. Netko bi ovo morao odnijeti šerifu Ackeretu. Ja bih morao to uraditi, ali ako Al želi poći, prepuštam mu zadatak.

Nadohvat ruci pružila Alu se pružila prilika za kojom je čeznuo danima: prilika da se vrati kući. Mike mu je velikodušno pruža, znajući kako se on osjeća ovdje u divljini. Allenby podigne rumeno lice i polako odmahne glavom, dok su mu se usne prvi put razvukle u osmijeh, prvi osmijeh u posljednjih tjedan dana.

– Ne, Mike, samo ti pođi – reče mirno Allenby. – Ja ću

radije ostati uz Davea – tiho se osmjehne. – Možda bih se i izgubio putem, tko zna? Bolje da ti obaviš taj važan zadatak.

– Tako je – složi se Dave. – Pođi ti, Mike.

– Ne sviđa mi se pomisao da vas napuštam, momci – izjavi Mike. – No možda će time prestati lov na čovjeka, pa biste se i vi vratili kući. Ako šerif ne zaustavi Caulfieldove, ja ću vas potražiti. Poruku ću predati Trechocku. Vi se s južne strane možete spustiti u dolinu i zaustaviti Treya dok vozi.

– Dobra zamisao – složi se Dave. – Uradit ćemo kako kažeš, Mike, a ti se pazi, momče.

– Ne brini. Ovo će mi dati snagu da ustrajem – reče.

Odlučno pogladivši omotnicu, pažljivo je presavije i gurne u kožnatu vrećicu koju potom ubaci u džep košulje i zakopča ga. Snažno stegne Allenbyu ruku.

– Ale, pretpostavljam da ćeš se odsad ponašati drukčije, drugaru, zar ne?

Mladić kimne.

– Nikada nisi bio više u pravu, Mike.

Mike i Dave se pozdrave bez riječi. S razumijevanjem i ljubavlju se nasmiješe jedan drugome prije no što je Mike uzjahao kobilu i krenuo nizbrdo.

VIII

Mike je brzo napredovao na putu kuću. Drugoga dana od rastanka s Daveom i Alom naišao je na Caulfieldovu potjeru. Na vrijeme je čuo glasove i sakrio se u borovu šumu. Odatle je pažljivo promotrio grupu predvođenu Jasonom i Wendellom Caulfieldom. Šerif i njegovi pomoćnici nisu bili na vidiku. Zapazio je da je grupa nešto manja no prije nekoliko dana kada su je promatrali dvogledom. Izbroja sedamnaest ljudi. Ed Durkett, Monte Hagar i Frog Krage su nedostajali. Možda su krenuli na jug ili se zaputili u Red Butte. Ni Pike Morehouse nije bio u grupi.

Pošto je potjera nastavila put uzbrdo, Mike se stao lagano spuštati u dolinu. Možda će Caulfieldovi opaziti njegove tragove i poći za njim. Ali nakon nekog vremena shvati da ga nitko ne prati. Članovi potjere nisu zapazili njegov trag ili su ga zanemarili. Jamačno nisu mogli vjerovati da bi se Dave Myatt vraćao u dolinu.

Mike zabrinuto pomisli na dvojicu prijatelja u brdima. Allenbyev će ih pastuh opasno usporavati u napredovanju ako dođe do kakve utrke s potjerom. No znao je da je Dave Myatt vješt i opasan protivnik i da će Caulfieldovi imati muke da ga uhvate.

Mora što prije doći do šerifa! Grozničavo je hitao naprijed. Caulfieldovi su u dolini predstavljali zakon, ali Ackeret je bio pošten i savjestan čovjek. Mike je vjerovao da će njegovo otkriće konačno zaustaviti vladavinu klana, a time i lov na Davea. Jay i Wendell će se naći u nezavidnoj situaciji. Bit će prisiljeni braniti se, jer on u džepu posjeduje dragocjen i neoboriv dokaz da su ubili svog starijeg brata Clevea, a svoj zločin natovarili na vrat nevinu čovjeku, Michaelu To-

pliffu. Na taj su način skrivili posredno ili neposredno smrt trojice ljudi. Ne bude li Ackeret mogao izaći sa zločincima nakraj, Mike je namjeravao pozvati u pomoć saveznog šerifa.

A ukoliko ni on ne kazni zločince, tada će se on sam, Mike Topliff, sa zadovoljstvom pobrinuti da ubije i Jasona i Wendella prvom prilikom. Dakako, ako ga ne preduhitri njegov prijatelj Dave Myatt. Nisu se njih dvojica uzalud satima i satima vježbali u potezanju revolvera i pucanju.

Jašući prema zapadu, Mike je razmišljao o poticajima za ubojstvo Clevea Caulfielda. Jason i Wendell su oduvijek bili ljubomorni na svoga polubrata, jer je bio miljenik oca i njegova desna ruka na imanju. Postao je vođa obitelji jer se stranac sve više povlačio. U svemu je nalikovao na svoga oca, naslijedivši njegovu volju i snagu, ali i blagost i dobrotu koje je posjedovao i Norman. Jason i Wendell su posve drukčije naravi od dvojice prvorođenih sinova, a Alma je slična Cleveu.

Po dolasku u Narrows najprije je svratio na svoje imanje. Nije se zadržao dugo, već je pokupio samo najnužnije, jer ga dom nakon smrti roditelja više nije privlačio.

Potom odluči svratiti do Philovih i Daveovih roditelja, znajući da brinu za svoje sinove.

Stari Allenby mu je uljudno zahvalio, a Philova majka tiho je plakala, sretna što joj je sin živ.

Izbjegavajući susjedna imanja, Mike se približio kući Myattovih sa stražnje strane. Zastane na trenutak da predahne kadli začuje topot konja u mraku. Sjaše i pritaji se u grmlju, spustivši ruku na revolver.

Stajao je na uzvisini odakle se pružao pogled na obalu rijeke. Pogled mu zasja kad opazi Sally Myatt kako zaneseno promatra zvjezdano nebo. Srce mu zakuca brže pri pomisli na djevojčino veselje kad ga ugleda. Bez obzira na to što mu je daljnja rođakinja, Sally je bila jedina djevojka koja ga je zanimala. Žena kojom će se jednog dana oženiti. Oduševljeno je promatrao vitak djevojački lik. Njegova Sally!

Krene naprijed s namjerom da iznenadi voljenu djevojku kadli opazi drugu jednu spodobu, ovoga puta golemu, kako iskače iz vrbika i prilaz k Sally. Prije no što se djevojka mogla okrenuti, muškarac ju je snažno dohvatio i rukom joj začepio usta da ne krikne.

Mike nije čekao. U hipu prepozna Cuba Goeleta i bijesno se ustremi na njega.

Obuzet strašću, Goelet nije čuo Mikea sve dok ga ovaj nije snažno udario revolverom po potiljku. Goelet se sruši, a Sally širom razrogači oči od nevjerice i olakšanja kad je u osloboditelju prepoznala Mikea.

– Mike – krikne oduševljeno.

On kimne i nasmiješi joj se, ali ne ispuštajući iz vida Goeleta.

– Nemam oružja – promuca Cub, dodirujući rukom bolno mjesto na glavi.

– Trebalo bi te ubiti bez ob-

zira na to što si nenaoružan – bijesno će Mike. – No neću prljati ruke. Odložit ću oružje, Cubby, pa ćemo se ogledati šakama.

– Povrijeđen sam – mrmljao je Goelet. – Nije pošteno.

– Bit ćeš još više – zaprijeti Mike, odbacivši pojas s oružjem, a zatim izvuče kožnatu vrećicu iz džepa i doda je djevojci. – Veoma je dragocjena, Sal – reče. – Makni se odavne. Nemoj ovo gledati, draga...

– Pazi – krikne djevojka.

Mike se munjevito okrene i ugleda Cuba kako se podigao i jurnuo na njega s oštrim kamenom u ruci. Sagne se, a kamen poleti u šipražje kraj Mikeova ramena. Mike zamahne desnicom i Goelet se sruši na leđa. No ubrzo se uspravi i udari Mikea u bradu. Ovaj mu uzvrati kišom udaraca, gurajući ga prema rubu obale, sve dok se nisu obojica našli u plitkoj rijeci.

Goelet je pao na leđa, a Mike na koljena. Mike ustane i snažno udari protivnika u lice, zatim još jednom. Goelet zastenje i teško se tijelo ponovo nađe u plićaku. Mike podigne ruku da ga još jednom udari, ali ovaj podigne obje noge i teškim čizmama pogodi Mikea posred grudi. Mladić potone u dublju vodu.

Nakon nekoliko časaka izroni teško dišući, ali Goelet je ovoga puta bio u prednosti. Mike se našao u vodi do sredine grudi, gotovo bespomoćan, jer je vodena struja bila suviše snažna. Cub Goelet se iz plićaka nadvio nad njim, a u rukama je držao iznad glave golemi kamen spreman da ga baci na Mikea.

Sally divlje krikne i posegne za jednim od revolvera na opasaču što ga je Mike ispustio.

Shvativši u djeliću sekunde u kakvoj se opasnosti nalazi, Mike Topliff pomisli da je bio budala što nije ubio napasnika iz revolvera. Ovako nikad neće predati braću Caulfield ruci pravde, ni oprati ljagu s porodičnog imena. Neće moći pomoći Daveu i Alu da se oslobode potjere. Goelet mu se polako približavao s golemim kamenom, svjestan svoje nadmoći, a Mike se spremao zaroniti u posljednjem očajničkom pokušaju da izbjegne neizbježnu smrt. No Goeletu se odjednom zaljuljalo tlo pod nogama: ispusti zaprepašteni krik i pogođen Sallynim metkom padne u vodu zajedno s kamenom kojim je maločas namjeravao dokrajčiti Mikea.

Mike Topliff prasne u divlji smijeh, smijeh olakšanja dok je prilazio mjestu na kome je potonuo Goelet. Cubby izroni pljujući vodu i krv. Mike skoči i gurne ga u vodu.

Na trenutak je došao u iskušenje na olabavi svoj željezni stisak, osjetivši da iz Cubbya polako ističe život. No pod vodom se nalazio čovjek koji je bio izdajica i napasnik, doslušnik Caulfieldovih, a nema sumnje da je njegovom ocu podmetnuo kože s ranča »Cross-C« i tako pridonio tragičnom kraju Topliffove obitelji. Sve ovo prolazilo je Mikeu kroz glavu dok je gurao Goeleta dublje u vodu. Naposljetku pusti da beživotno tijelo od-

nese struja nizvodno, a on posrćući izađe na obalu.

Ispruži se na zemlji bolno stenjući, toliko iscrpljen i iznemogao da mu se činilo da umire.

Sally sjedne uz njega i zagrli ga, grijući njegovo promrzlo tijelo svojim, ne obaziruć se na njegovu mokru odjeću. Malopomalo Mikeovo se disanje smirivalo.

— Mike, dragi — šapne djevojka.

— Smočit ćeš se i zaprljati — protisne on s naporom.

Ona se samo nasmije.

— Baš me briga! Glavno da si ti dobro, Mike. No što je s Daveom i Philom! — upita zabrinuto.

— I oni su dobro, Sal.

Mladić joj ukratko ispriča što se zbilo u brdima.

— Hajdemo, Mike — reče djevojka napokon. — Moraš skinuti tu mokru odjeću.

On se nasmije i čvrsto je zagrli, spustivši svoje usne na njene podatne i meke.

— S tvojim rukama oko moga vrata neću se prehladiti — promrmlja on kad su se razdvojili. — Bilo je krajnje vrijeme da te poljubim. Volim te, draga. Jednoga ćeš dana biti moja žena.

— I ja tebe volim, Mike — reče ona stidljivo, zarivši glavu u njegove grudi.

Uspravili su se i zagrljeni pošli prema konjima.

Osvijetljeni prozori kuće Myattovih sjali su večeras novim sjajem za njega i Mike pomisli da je ovo pravi povratak kući. Dakako, do sretnoga kraja treba obaviti još nekoliko zadataka. Mora se još pobrinuti za siguran povratak Davea i Allenbya.

IX

Visoko u brdima Phil Allenby je prvi zamijetio da im se potjera približava. Davno je već bio zaboravio na svoje djetinjasto ponašanje prvoga tjedna u divljini.

Dave i on su se nalazili na vrhu brda obraslog rijetkom borovom šumom kada su se jahači potjere pojavili na rubu šume u podnožju brda daleko ispod njih. Allenby upozori Davea, iznenađen i zadovoljan što ga nije obuzeo osjećaj panike, kakvom bi se jamačno prepustio prije nekoliko dana. Idućeg trenutka članovi potjere stali su pucati prema njima i Allenby posegne za svojim karabinom.

— Pusti ih da troše municiju, Phile — mirno mu se Dave nasmiješi. — Mi ćemo štedjeti našu. Barem zasad.

Podboli su konje da zadrže što je moguće veći razmak između sebe i gonilaca. Njihova prednost ležala je u položaju i mogućnosti nalaženja zaklona, a prednost Caulfieldovih u njihovom broju.

Budu li ih Al i on mogli zadržati do noći, možda bi posli-je mogli pobjeći, koristeći se okriljem tame. No treba izdržati nekoliko sati.

Tri člana potjere pokušala su im se približiti, ali su ih s nekoliko uzastopnih pucnjeva Dave i Al osujetili u njihovoj namjeri. Daveu se učini da je jedan konj pogođen, no nije bio siguran. Sva sreća što je Al tako dobro pucao, hladno i vješto poput starog vojnika.

Dave i Al su jahali brzo, ali oprezno, koristeći svaki mogući zaklon, a njihovi su gonioci povremeno pucali, jašući za njima u nastojanju da smanje udaljenost što ih je razdvajala.

Da je bio sam, Dave Myatt bi pobjegao potjeri, jer je Big Gray bio izvanredan konj za brdske staze, no Allenbyev je konj bio znatno sporiji. Ipak je Daveu bilo drago što je mladić s njim. Nakon Mikeova odlaska Al se posve promijenio i bio je spreman u presudnom trenutku postupati mirno i zrelo, te tako pomoći prijatelju.

Sunce je nemilosrdno peklo, a vrijeme je sporo teklo. Potjera se podijelila u dvije skupine. Jedna se i dalje kretala uzbrdo, prateći Davea i Ala, a druga se pokušavala prečacima popeti i presijeći mu put. Mladići su s vremena na vrijeme zastajali zaklonjeni stijenama ili drvećem i pucali u drugu skupinu koja je trenutno za njih predstavljala veću opasnost.

Sunce je bilo na zalasku kada su se Dave i Al našli pred strmim usponom koji je trebalo savladati ako su željeli nastaviti bijeg. U protivnom bi se morali zaustaviti i suočiti sa svojim goniocima.

Caulfieldovi su ljudi uočili što se događa i jurnuli su naprijed u očajničkom pokušaju da se dočepaju svoga plijena prije no što se bjegunci uspiju popeti na strmi vrh, na položaj s kojega bi beskonačno dugo mogli odolijevati potjeri.

Dave Myatt je bio siguran da će Big Gray savladati uspon, no bojao se za Allenbyeva konja.

– Ako se probijemo do vrha, bit ćemo na sigurnom, Ale.

– Hoćemo, Dave – reče Allenby, a zatim povisi glas: – Gledaj!

Tri jahača su izbila iz šumarka i prepriječila im put prema vrhu. Dave hitro sjaše s henrijevkom u ruci, a Allenby se povede za njegovim primjerom.

– Moramo ih zaustaviti – procijedi Dave kroz zube. – Ja ću pucati u prvoga.

Bio je to Landon. Dave nanišani i potegne obarač. Čovjek u kome je prepoznao Landona presavije se kao da ga je zabolio želudac, a trenutak zatim stropošta se s konja i otkotrlja niz strminu.

Allenby je drugim metkom pogodio Eakinsova konja. Eakins potrči, no naleti na Daveov metak koji ga pogodi posred grudi. Treći se jahač grozničavo stao okretati u potrazi za zaklonom. Naposljetku nestane u drveću iz koga su se i pojavili.

Uzjahavši ponovo, Dave i Allenby se stanu uspinjati prema vrhu. Meci su letjeli na sve strane, ali su srećom bili odviše daleko od svojih gonilaca da bi ovi mogli gađati precizno. Big Gray je s lakoćom savladavao opasan uspon, a i Allenbyev se konj u početku također uspinjao bez većeg napora.

Big Gray napokon izbije na spasonosni vrh. Dave je napeto promatrao Alovu bitku za uspon. Njegov je konj bio očito uplašen, štoviše na rubu panike. Rzao je i frktao, a tlo mu je izmicalo pod nogama. Oči su mu prestrašeno kolutale,

ali je Allenby usprkos tome hrabro nastavljao put.

Caulfieldovi su ljudi brzo nadirali iza njih i s boka, neprekidno pucajući.

Allenby je bio svega nekoliko metara daleko od vrha i sigurnosti što ju je pružao kadli jedan metak pogodi njegova konja. Dave je s užasom u očima promatrao kako je konj pao tako naglo da Al nije imao prilike da se baci ustranu. Konj je uginuo u trenutku, pritisnuvši jahača svojim teškim tijelom uza stijene.

Dave se munjevito pokrene. Sjaše i jurne prema poboljedjelom prijatelju. Allenbyevo se lice kupalo u znoju, a Dave ga je pokušavao izvući ispod poginulog konja.

Meci su pljuštali na sve strane, zarivajući se u prašinu i stijene.

– Nema koristi, Dave – protisne Allenby. – Zdrobio mi je nogu i leđa. Odlazi odavde! Bježi, Dave!

– Vraga ću bježati! – uzvikne Dave očajno.

Snažno dohvati konja upirući se iz sve snage da ga pomakne. Allenby se otkotrlja pošto je s obje ruke oslobodio nogu što mu je bila pod konjem. Noga je izgledala kao da više ne pripada njemu. Allenby osjeti mučninu kad ju je pogledao, ali nije osjećao boli, već samo obamrlost. Ni jednu nogu nije osjećao, ali od trupa na gore sve je bilo kako valja. Zaključi da je jamačno slomio kralješnicu u donjem dijelu. Bit će, dakle, invalid do kraja života! Nije se mogao kretati niti ga je neko mogao pokrenuti bilo kamo. Zato će ostati zauvijek ovdje. Došao je posve iznenada do kraja puta. Mračno izvuče pušku iz navlake.

Dave podvuče ruke pod Alova pazuha i povuče ga natraške. Polako ga je vukao uzbrdo, dok su meci praštali oko njihovih glava. Napokon su se našli na vrhu, trenutno zaštićeni iza dviju stijena. Kratko su vrijeme obojica ležali teško dišući, dok im se znoj u potocima slijevao s lica.

Dave napokon ustane i zgrabi pušku. Čučne iza granitne stijene i počne pucati na gonioce što su jahali na obronku ispod njih. Pažljivo je nišanio i mirno pucao. Zahvaljujući tome, nakratko je zaustavio njihov prodor. Zastane da napuni pušku i baci pogled iza stijena gdje je ležao Allenby.

Al je dopuzao do uskog otvora među stijenama i gorničavo promatrao što se događa. Okrene glavu prema prijatelju i slabo se nasmiješi. Lice mu je bilo blijedo, ali jamice su bile na mjestu.

– Krasna pucnjava, Dave. Čovjek bi ih mogao dugo zadržati s ovog mjesta. Čak i netko ... poput mene.

– Svakako, Ale. Držat ćemo ih do mraka, a zatim pobjeći. Gray nas može ponijeti obojicu.

Alova glava se zatrese.

– Ne mene, Dave. Ja sam gotov.

– Vraga jesi!

– Ne osjećam noge, a to je možda i dobro. U svakom slučaju, ne mogu putovati, Dave.

– Dobro – složi se Dave popustljivo. – Ostat ćemo ovdje.

– Ja hoću, ali ti ćeš nastaviti put – rekao je Allenby s

čvrstim uvjerenjem u glasu.

– I ostaviti te u takvom stanju? Slušaj, momče...

– Ja sam živi mrtvac – prekine ga Allenby gotovo srdito. – Čak i da nema njih, ja bih umro prije no što bi me ti ili bilo tko drugi mogao odvesti do liječnika. Sav sam zdrobljen, no mogu držati ovaj položaj – dometne hrabro.

Dave Myatt je neko vrijeme šutio; motao je cigaretu, a potom je stavio među prijateljeve suhe usnice. Zatim mu je zapali. Iz bisaga izvuče posljednju bocu viskija i pruži je Allenbyu.

– Idi, prijatelju – reče Allenby. – Ova boca je sve što mi ovdje treba.

– Ja sam te uvalio u ovo, Ale.

– Ne, sam sam donio odluku. Tako je naprosto bilo suđeno, Dave. Hoćeš li otići?

– Čemu žurba! – reče Dave otežući.

– Opkolit će nas sa svih strana i odrezati ti odstupnicu – nastavi Allenby. – Možda se već neko penje sa stražnje strane. Ne budi glup, Dave! Sjedni na sivca i odjuri poput vihora – govorio je glasom koji mu je promukao od nestrpljenja.

Dave pogleda niz padinu i opali nekoliko metaka.

– Ovo je izvanredan položaj – reče nemarno. – Želim biti ovdje kada jurnu gore.

Allenbyevo se lice iskrivi od srdžbe.

– Do bijesa, čovječe! Počinjem osjećati noge i ne želim da budeš ovdje i promatraš moje... umiranje – reče napokon. – Želim biti sam! Zar to ne možeš shvatiti?

Zaprepašten i potresen, Dave shvati na što Allenby misli. Nakon početne obamrlosti mladić je počeo osjećati užasnu bol, bol što je izobličila njegovo ljepuškasto dobroćudno lice.

– Ja sam gotov, Dave – reče Allenby sada molećivo. – To znamo i ti i ja. Uzjaši konja, za ime svijeta, i odlazi dok imaš vremena!

– Dobro, Ale – izusti Dave sporo. – Ako ti tako želiš, ja ću te poslušati.

– To je jedini moguć izlaz za tebe.

– Ipak mi se ne sviđa.

– Dovraga, nije važno sviđa li ti se. Ovoga sam puta ja taj koji naređuje. Uradit ćemo kako ja kažem. Počni slušati! Uzjaši i kreni. Čeka te još mnogo posla.

– Ale – promuca Dave dirnuto. – Ale, ja... – glas mu napukne i on okrene glavu da mladić ne vidi suze u njegovim očima.

– Zaboravi, druže – reče Allenby, a blijedi mu se obrazi razvuku u grimasu nalik na osmijeh, otkrivajući i neizbježne jamice. – Kada dođe trenutak koji ti je odbrojan, volio je reći Mike, nema smisla plakati. A još manje ima smisla da i ti umreš ovdje. Ja sam sav zdrobljen i nema mi spasa. Ali sam barem odrastao.

– Zbogom, Ale, prijatelju.

– Odlazi! – progunđa Allenby divlje.

Dave Myatt nevoljko priđe sivcu i baci posljednji pogled niz padinu. Gonioci su još bili prikljješteni dolje. Nisu se micali. Sunce je zalazilo za vrhove Rentana obojivši nebo tamnim purpurom. Dave podigne

ruku na pozdrav Allenbyu i uzjaše, pustivši konja da ga vodi. Nije se osvrtao jer su mu smeđe oči bile pune suza. Suza bola i bijesa.

Phil Allenby nije znao osvrće li se Dave ili ne, jer je napeto usredotočio mutan pogled na gonioce koji su se dolje stali komešati. Užasna bol istodobno mu je parala cijelu utrobu. Kad više nije mogao izdržati, posizao je za bocom, jednom pa još jednom, sve dok mu se tijelom nije stala širiti toplina. Evo, opet dolaze! Namjesti pušku kroz otvor između stijena, prislonivši uz nju znojan obraz.

Prvi se gonilac pojavio bez konja. Allenby nanišani i potegne ogruč. Čovjek se uhvati za grudi i padne licem u prašinu. Ostali napadači se povuku u zaklon.

Allenby se nasmiješi i podigne bocu.

– Još nekoliko vas poslat ćemo da jedete prašinu – viknе. – Dave će steći lijepu prednost, pa mu se nećete moći dovoljno približiti da biste pucali na njega!

Phil Allenby je na sve mislio. S jedne strane na dohvatu ruke bili su mu revolver i čuturica s vodom, te municija, a s druge boca s viskijem, duhan i papir za cigarete. Otpije gutljaj viskija, a zatim vode. Počeo se osjećati ugodno, kao kod kuće u Narrowsu.

Da nije samo tog prokletog bola u lijevoj nozi i na dnu kralješnice!

Na trenutak se sjeti svog visokog ozbiljnog oca i pobožne majke. Njima će biti teže nego ikome. Osamljenost i patnja trajat će za njih vječno. Nisu imali sreće ni s jednim od svoje troje djece. Brat mu je ubijen u sukobu s Komančima, sestra je umrla na majčinom porođaju, a sada i on umire. Ako im je to utjeha, umire kao zreli muškarac, čovjek koji je preko noći odrastao.

Visoko na nebu pojavili su se lešinari iznad njegove glave. Mladić ih pogleda s gađenjem i mržnjom.

– Ne još – vikne uvis. – Pričekat ćete još neko vrijeme, prokleti bili!

Još jednom potegne iz boce ne bi li umanjio bol, nadajući se da će Caulfieldovi jurnuti prije no što izgubi svijest ili suviše oslabi od bola.

Potjera je ponovo živnula zapucavši prema vrhu i mjestu gdje je ležao Allenby. On im odgovori pucnjavom.

Spretno je punio pušku, ponosan na svoju vještinu. Znao je da se nema više čemu nadati, ali je bio sretan što je pomogao Daveu.

Jedna mu je misao iznenada pala na um i on se bolno nasmiješi shvativši koliko je besmislena u ovom trenutku. Cijelo je vrijeme podsvjesno želio da ga Mike Topliff sada može vidjeti.

X

Pošto se tokom cijele noći i dana odmorio kod Myattovih, uživajući u Daveovu krevetu i ukusnim jelima majke Myatt, Mike Topliff je pod okriljem mraka krenuo u Freeland.

Tijelo Cuba Goeleta pronađeno je nizvodno u rijeci Bittersweet, izazvavši mnoštvo

nagađanja, ali malo žalosti, izuzev u njegovoj obitelji.

Za Mikeov povratak znali su samo Myattovi. Mike nije želio da vijest slučajno dopre do Caulfieldovih jer bi ga netko mogao spriječiti da s dragocjenom omotnicom dođe do šerifa.

Obrijan i okupan, odjeven u čistu Daveovu odjeću, Mike se osjećao odmoran i svjež, spreman za sve što ga čeka. U kući Myattovih ugodno se osjećao, a njegova naklonost prema Sally preko noći je prerasla u ljubav. Odista je bio sretan što mu je voljena djevojka uzvraćala osjećaje. Mnogo sretniji od njenoga brata Davea, koji je beznadno zaljubljen u Almu Caulfield.

Mike je znao da je Alma voljela Davea unatoč protivljenju svoje braće, ali zasigurno je smrt njena oca uništila tu ljubav. Hoće li se sada udati za Pikea Morehousea. Mike je sumnjao da će Alma ikad pristati na taj brak. Ona je suviše dobra djevojka za tog hladnog i gramzljivog čovjeka. Možda će istina o Jasonovom i Wendellovom zločinu spriječiti to vjenčanje.

Pošto nije našao šerifa u njegovom uredu, Mike je počeo redom obilaziti salune i restorane, ali se Ackeret nije nalazio ni u jednom od njih. Posvuda je nailazio na zaprepaštene poglede ljudi koji su očito čuli da je krenuo s Myattom i Allenbyem u brda.

– Jamačno ne želiš sebi dobro, sinko – progunđa Pete Pronto, vlasnik saluna dok mu je točio viski.

Mike je znao na što čovjek cilja.

– Ne vidim nikoga s ranča »Cross-C?« – primijeti nemarno.

– Pike Morehouse se maločas vrzao po gradu.

– Gdje je šerif? – upita Mike.

– Ne znam. Namjeravaš li mu se predati?

Mladić se isceri.

– Zašto, Pete?

– Da te zaštiti, možda – reče Pete mračno. – Kako si se našao ovdje, Mike? Caulfieldovi češljaju cijeli kraj.

– Ne traže mene.

– Pucat će u tebe jednako brzo kao i u Davea Myatta.

Mike je promatrao boju viskija.

– Misliš li da je Ack izvan grada?

– Nisam ga vidio cijeli dan – primijeti vlasnik saluna. Mike, zašto ne odeš odavde?

Mike raširi ruke.

– Pete, ništa nisam uradio.

– Jesi li čuo za Goeleta? Prikačit će ti njegovu smrt na vrat, Mike, čim saznaju da si se vratio.

Mike se nasmije i iskapi čašu.

– Čuo sam da je Cubby pošao na ponoćno kupanje. Vidjet ćemo se uskoro, Pete.

– Pazi se, sinko – preporuči mu Pete. – Ti si vješt u potezanju revolvera, ali su oni brojniji.

Mike mahne rukom na pozdrav i gurne vrata. Žuti mjesec je obasjavao ulicu. Odnekud je dopirao majčin glas koji je pjevao uspavanku, a s druge strane, iz saluna, dopirao je smijeh i zveket čaša. Mike se zagleda u udaljene vrhove Granada na istoku i tiho uzdahne. Dave i Al se jamačno

nalaze u vrećama za spavanje.

Zapali cigaretu i mačjim se korakom zaputi glavnom ulicom, opušten i miran, ali ipak spreman da munjevito potegne revolver ako bude zatrebalo. Poći će još do saluna »Prairie Queen«. Ako su ljudi s ranča »Cross-C« u gradu, pronaći će ih ondje. U njemu je rastao nemir i tjerao ga da nešto poduzme bez obzira na posljedice.

Odmah nakon ulaska u salun zapazi da nema šerifa, a ni ljudi s ranča. Zamijetio je i zaprepaštene poglede prisutnih i na licu mu zaigra podrugljiv osmijeh. Ljudi su okretali glave, bojeći se da pozdrave izravnog neprijatelja moćnoga klana Caulfieldovih. Barmen stavi pred njega bocu i čašu i smjesta se okrene, zbunjen pogledom Mikeovih očiju i prestrašen iznenadnom napetošću što je zavladala u salunu. Ovaj plavokosi ljepotan noćas je očigledno spreman na sve. Napet je poput puške, to se vidi.

Mike je polako ispijao piće i gledao u vrata. Nadao se da će doći šerif ili koji od njegovih pomoćnika, ali su minute prolazile, a nitko se nije pojavljivao. Naposljetku okrene leđa vratima i posveti se boci i čaši. Iz sanjarenja u koje je zapao trgne ga zvuk grubog glasa:

– Topliff!

Mike se naglo okrene i opazi Pikea Morehousea na vratima. Stajao je raširenih nogu, a ruke je prislonio na kukove.

Nadzornik ranča »Cross-C« obično je bio dotjeran i uglađen; ali je večeras bio drukčiji. Četvrtasto grubo lice bilo je obraslo bradom, a oči crvene i mutne, divljeg izražaja. Ljudi su mu se stali micati s puta, tako da su snažan tamni muškarac i vitki plavokosi mladić napokon ostali sami, jedan sučelice drugome.

– Što je? – otegne Mike nehajno.

Nije mu se sviđao nadzornik, premda se dosad s njim nije sukobio.

Pike krene korak naprijed, dok su mu oči, pune nekog grozničavog bijesa, bile prikovane za Mikeovo suncem opaljeno lice.

– Gdje je ona? – upita napokon nadzornik promuklo. – Gdje je Alma?

– Tko? – upita Mike iskreno iznenađen, pomislivši da je nadzornik poludio.

– Alma Caulfield. Gdje je ona, Topliffe?

– Otkud ja to znam? – osmjehne se Mike.

– Ti si bio s Daveom Myattom – optuži ga Morehouse.

– Pretpostavimo da je tako – složi se Mike. – S nama nisu bile žene.

Morehouse se razbjesni.

– Ona je otišla. Nitko ne zna kamo. Myatt ju je jamačno negdje sakrio.

– Onda njega potraži.

Morehouse zatrese glavom.

– Zar ne znaš? Myatt je mrtav, a također i Allenby. Obojicu su ubili gore u brdima.

Mike Topliff se odmaknuo od šanka, a lice mu se pretvori u ukočenu masku.

– To je prokleta laž!

– Zar ti mene zoveš lašcem? – krikne Pike. – Možda si zaboravio što se dogodilo tvome ocu, Topliffe? – upita prijeteći.

– Nipošto – odvrati Mike,

a usta mu se pretvore u tanku crtu. – Sada me ostavi na miru, Morehouse. – Ti prljavo pseto! – zareži Morehouse unezvjereno.

Snažno zamahne ljevicom i Mikeov šešir odleti na pod. Zatim se njegova desnica spusti na Mikeov vrat i snažno pritisne mladića uz šank, tako da se polovica viskija iz čaše izlije na pod. Mike baci ostatak viskija Morehouseu u lice.

Nadzornik opsuje jer ga je alkohol na trenutak zaslijepio. No brzo se uspravi i ponovo jurne na mladića. Mike se sagne, a zatim snažno udari Morehousea u bradu. Imao je osjećaj kao da je udario u granitnu stijenu. Morehouse se trgne, šešir mu se otkotrlja na pod, ali je bio i dalje čvrst poput čelika. Prije no što se Mike snašao, ponovo ga je udarao po licu i glavi sve dok ga nije satjerao uza zid, omamljena i na rubu svijesti. Mike još nikad nije dobio takve udarce. Kao kroz neku omaglicu promatrao je Morehousea kako mu se približava da ga dokrajči.

Bacivši se očajnički naprijed, mladić posegne za koltom. No prije no što ga je mogao upotrijebiti, Morehouse se već bacio na njega i gurnuo ga ponovo na zid.

Izbezumljen od srdžbe i bola, Mike se očajnički izvije. Podigavši koljeno, oštro ga zabije u Morehouseov trbuh, a revolverom u desnoj ruci udari krupnoga muškarca po glavi. Morehouse na trenutak zatetura, iznenađen udarcem, a zatim posegne za revolverom. Već ga je napola izvukao, kada je Mike ljevicom posegnuo za svojim.

Još nitko u Freelandu nije vidio takvu brzinu. Kolt bljesne i zagrmi, a Morehouse posrne prije no što je mogao povući okidač. S nevjericom u očima je zurio u krv što mu je tekla s glave, a zatim se krupno tijelo polako stropošta na pod.

Mike načini korak naprijed, držeći revolvere u rukama, dok su mu se oči pretvorile u dva uska sjajna zelena proreza. Prošao je kraj nepomičnog Morehousea i zaputio se prema izlazu.

Sve oči bijahu uprte u njega, ali se nitko nije usudio pomaknuti. Na izlazu se okrene.

– Ovo je bila samoobrana. Sjetit ću se tko je bio prisutan radi svjedočenja – reče tiho, obraćajući se svima.

Na samom izlazu gotovo se sudari sa šerifom Ackertom i dvojicom njegovih pomoćnika. Ackert baci pogled na revolvere iz kojih se još pušilo.

– Tko je to bio, Mike? – upita strogo.

– Morehouse.

– Bit će bolje da pođeš s nama, sinko!

Mike ispljune krv.

– On je prvi napao, Ack. Tražio je kavgu. Jedan je morao poginuti: on ili ja – rekao je jednostavno.

– Sve je to točno, Mike, znam – reče Ackert. – Pike je izvan sebe otkako je Alma nestala.

– Nisu ubili Davea i Allenbya, zar ne? – upita mladić s tjeskobom u glasu.

– Ne, koliko ja znam.

– Osjećao sam da laže.

– Pođi s nama, Mike. Bit ćeš mnogo sigurniji u zatvoru.

– Ne možete me zadržati, Ack. Svi unutra znaju da je to bilo u samoobrani, za ime svijeta!

– Dakako, Mike. Samo ne želim da te Caulfieldovi objese kao oca. Hajdemo!

– Dobro, Ack. Ionako vas cijele večeri tražim. Moram vam nešto pokazati, a želim i da Norman Caulfield to vidi.

XI

Dave Myatt se spustio s vrha planine i stao kružiti u blizini ceste što vodi na jugozapad, ne bi li ugledao poštansku kočiju.

Onda zamijeti da mu konj hramlje. Na svu sreću, nije više bilo potrebe da juri. Zahvaljujući pomoći Phila Allenbya, na samrti izmakao je potjeri još prve noći nakon rastanka s Alom. Bilo mu je teško pri duši kad god bi se sjetio rastanka s prijateljem. Još ga je uvijek progonilo sjećanje na groznično bolno okruglo lice i znao je da će ga uspomena na Phila pratiti cijeloga života. Ipak, jedino razumno što je mogao uraditi bilo je da posluša mladića i pusti ga da umre kao junak.

Philu ionako nije bilo pomoći. Nije imalo smisla da i on pogine zajedno s njim i ostavi krivce nekažnjene.

Budući da od kočije nije bilo ni traga, a konj je sve jače hramao, Myatt odluči krenuti u Red Butte. Caulfieldovi su se momci jamačno odavno povukli odande, ako su uopće i pošli onamo zavedeni Goeletom. Stari doktor Vardon je najbolji veterinar u dolini, a Big Grayu je potrebna pomoć.

Trechock se ponekad zaustavljao s kočijom noću u Butteu, pa će ga možda i ondje sresti.

Kasno toga poslijepodneva Dave se s jugozapadnih obronaka planine spustio u ravnicu što vodi u Red Butte. Dolina Coladeen se ovdje naglo sužavala prema jugu, priklještena s jedne strane brdima Granada, a s druge strane planinama Rentana. Gradić se razvio duž rijeke Colladeen i odavno se pročuo po bezakonju koje u njemu vlada. Red Butte je bilo glavno sastajalište revolveraša, bjegunaca, razbojnika i kockara.

Dave je jahao sporo, želeći da padne mrak prije no što uđe u grad. Doktor Verdon je živio na periferiji u blizini rijeke.

Kuća je ležala u mraku, ali je svjetlost dopirala iz staje u kojoj je stari veterinar provodio najviše vremena. Dave sjaše i povede Big Graya prema ulazu.

Vardon podigne ćelavu glavu s naočarima i nasmije se ne krijući iznenađenje.

– Zdravo, Dave – obraduje se posjetiocu. – Odavno te nisam vidio. Kako si, sinko? Kako tvoj krasan sivac?

– Ja sam dobro, ali Gray hramlje, doktore – reče Dave dok su se rukovali. – Desna prednja noga. Želio bih da je pogledate.

Starac čučne i opipa nogu prstima.

– Čudi me što hramlje, Dave. Gray je veoma snažan i izdržljiv, a ti si odličan jahač.

Dave pažljivo zatvori vrata.

– Iza nas je prilično loš i naporan put, doktore.

– Čuo sam da si bio u nevolji tamo na sjeveru, sinko. Caulfieldovi su ljudi donedavno bili u gradu, ali držim da ih više nema. Tvome konju treba odmor, Dave.

Mladić kimne savijajući cigaretu.

– Možda bih mogao uhvatiti kočiju za Freeland?

– Nećeš se valjda vratiti onamo? – uzvikne doktor zaprepašteno.

– Ne znam još – oklijevao je Dave. – Moram najprije govoriti s kočijašem.

Vardon pokaže rukom na bocu viskija na polici.

– Posluži se, sinko. Čini mi se da bi ti dobro došlo piće.

Mladić se zahvalno nasmiješi i otčepi bocu, pa povuče dobar gutljaj i zapali cigaretu. Za to je vrijeme Vardon pregledavao konja.

– Ostavit ću Graya ovdje, doktore, a ja ću unajmiti drugoga. Zaustavlja li se kočija preko noći ovdje?

Vardon se uspravi i na trenutak zamisli.

– Da, i to baš večeras, čini mi se. No čuo sam da se Komanči ponovo dižu na ustanak, pa je moguće da kočijaš ubrza put prema Watertownu.

Dave izvuče henrijevku iz navlake i skine s konja bisage i sedlo.

– Pobrinite se za Graya, a ja ću navratiti sutra ili dan dva poslije.

Vardon se nasmije.

– Razumijem što hoćeš reći, sinko – reče, zastane i počeše se iza uha. – Treba li ti štogod? Možda novac?

– Hvala, doktore – odmahne Dave glavom, pomiluje Grayevu srebrnu grivu, dohvati bisage i karabin i krene prema vratima. – Čuvajte ga, doktore.

– Ne brini za njega, čuvaj sebe, sinko – dobaci starac.

S puškom i bisagama u lijevoj ruci, te s desnom slobodnom da izvuče revolver iz korica, Dave Myatt se zaputio prema središtu gradića.

Opazio je da je poštanska kočija još u gradu. U restoranu u blizini postaje pojeo je večeru i saznao da kočija kreće na sjever za jedan sat. Kočijaš je bio Trechock, a čuvar Hank Kurner, no trenutno nitko nije znao gdje se njih dvojica nalaze.

Zaključivši da ima još dovoljno vremena do polaska kočije, Dave krene u gradsko kupalište. Uz dodatnu cijenu brijač ga je obrijao, dok je on ležao u kadi punoj tople pjenušave vode, a opasač s revolverom visio mu je na dohvatu ruke.

Kad se brijač povukao, Dave se opere, snažno istrlja ručnicima i odjene čistu odjeću. Osjetio se kao preporođen. U tom trenutku iza zavjese do njega dopre poznati muški glas.

– Možda još nismo uhvatili mladog Myatta – netko je govorio – ali uskoro hoćemo, ne zaboravi, dragi moj! Njegov je stari već osjetio slast udarca bičem, a idući ću put istjerati život iz njega! Da prošli put nije bilo Ackereta i Normana Caulfielda, taj više ne bi bio među živima. No siguran sam

da me je stari Myatt dobro upamtio!

Dave virne kroz zavjesu što je odjeljivala susjednu prostoriju.

Kako je i slutio, sudeći po glasu, iza zavjese je stajao Monte Hagar. Snažan tamnokosi muškarac, sitnih očiju, razuzdano se smijao dok mu je cigara visjela na rubu debelih usana.

Dave Myatt otkoči kolt u koricama i vješto je podvuče ispod zavjese.

– Znači, ti bičuješ starce i time se još hvališeš, Monte? – upita hladno.

Monte Hagar se naglo okrene na stolcu za brijanje, a na debelom grubom licu pojavi mu se izražaj zaprepaštenja i straha.

– Ti si mrtav čovjek, Myatt – reče promuklo.

Dave se nasmiješi.

– Sam si večeras, Monte. Nemaš iza sebe cijeli rančo. Samo naprijed!

Brijač se makne ustranu, prestrašeno vrludajući očima od jednog do drugoga.

Monte naglo ustane i zamahne desnicom, ali brzina kojom je Dave odskočio bila je dovoljna da izbjegne udarac. Monte posegne za revolverom, ali je Dave bio brži. Metak pogodi Hagara u rame i ruka mu beživotno klone ispustivši revolver na pod. U muškarčevim se očima zrcalilo zaprepaštenje.

– Pokušaj drugom rukom, Hagare – izazivao ga je Dave.

– Ranio si me u rame – promuca čovjek, a cigara mu ispadne iz usana.

– Ako poživiš, morat ćeš naučiti bičevati lijevom rukom – naruga mu se mladić.

Monte zastenje.

– Nećeš me ubiti samo tako, Dave? – upita sa strahom.

Dave mu priđe posve blizu.

– Pruži lijevu ruku!

Čovjek posluša i Dave mu oduzme bič.

– Možda ću ovo upotrijebiti umjesto revolvera – reče Dave.

Sitne Monteove oči izbezume se od straha.

– Ne, nemoj! Za ime svijeta, Dave! Nemoj me bičevati!

– Zar nemaš ponosa, Monte. Moj otac nije molio, siguran sam – dobaci Dave prezrivo.

Dave hladnokrvno zamahne bičem. Nije bio okrutan čovjek, ali pomisao da je ovaj čovjek izbičevao njegova oca u prisutnosti ljudi s ranča »Cross-C« i njegove obitelji, izazva u njemu neizrecivi bijes, pa je u ovom trenutku mogao i ubiti Montea.

Hagar krikne, a radoznali promatrači stanu se skupljati oko prozora. Dave je nastavio pomahnitalo udarati bičem čovjeka koji je mučio i ponizio njegova oca, sve dok se Hagar nije srušio na pod. Prestao je jaukati jer je izgubio svijest.

Dave odbaci bič, utakne revolver u korice i izađe na ulicu. Gomila što se ondje sakupila bez riječi mu napravi prolaz. Odjednom mu dva čovjeka prepriječe put. Bili su to Ed Durkett i Frog Krage s ranča »Cross-C«

– Jesi li ti ubio Hagara, momče? – upita Durkett razvlačeći riječi. – Nema veze! Tebi ionako visi uže nad glavom. Ne pokušavaj ništa, ako ne želiš smjesta umrijeti...

Froggy – obrati se svome pratiocu – uzmi mu oružje!

– Sa zadovoljstvom – javi se niski čovječuljak. – Jamačno ćemo dobiti povišicu što smo uhvatili zlikovca poput ovoga.

Dave je na trenutak razmišljao o mogućnosti da im se odupre, no shvati da je prednost na njihovoj strani i polagano digne obje ruke. Znači, ovo je kraj! Trebalo je da ostane s Allenbyem i umre gore na vrhu planine.

Uto se začuje novi glas, snažan i zapovjedan: – Ruke uvis, Froge i Ede! Spustite revolvere prije no što potegnem obarač.

Bio je to Trechock.

Onako visok i snažan, stajao je raširenih nogu, mirno žvačući duhan, a u svakoj je ruci držao po jedan revolver upereni u Kragea i Durketta. Ovi bez riječi spuste oružje. Dave izvuče svoj revolver i naredi im da se okrenu prema zidu. Zatim im skine opasače.

– Želiš li da ih ubijemo, Dave? – upita Trey ravnodušno. – Ili ćeš ih pustiti?

Dave je na trenutak razmišljao.

– Čistite se odavde – reče napokon. – I držite se što dalje od mene ako želite ostati na životu. Idući put neću biti ovako velikodušan.

– Pogriješio si što si ih pustio – reče Trechock prijekorno.

– I ja tako mislim .

– Nema veze! Drži ove revolvere – pruži mu Durkettovo oružje. – Trebat će ti sutra ako nas pobunjeni Indijanci napadnu putem.

– Zar se zaista spremaju na pohod?

Trechock zabrinuto kimne glavom.

– Napali su vlak za Needles i opljačkali Hillsboro.

Dave se namršti. Hillsboro je malo naselje farmera i rančera, slično Narrowsu. Ako se pobunjenici iz plemena Komanči zapute na istok, Narrows će mi se naći na putu.

– Idu na nas, zar ne, Trey?

– Reklo bi se da je tako, Dave. Kreću prema Freelandu. Iz Fort Stilwella su poslali konjički odred u pomoć. Budemo li večeras stigli od Watertowna, sutra bismo mogli biti u Selbro Fordu.

Ušli su u malu postaju i sjeli na klupu odakle su mogli promatrati ulaz i prozore. Trechock ponudi Davea cigaretom. Pušili su ne ispuštajući ulicu iz vida.

– Kako su moji? – upita Dave.

– Zasada dobro – primijeti Trechock. – No kada se Caulfieldovi vrate iz planine, ponovo će napasti tvoga oca. Cub Goelet je mrtav. Jednoga jutra pronašli su ga u rijeci. Mike Topliff je u zatvoru u Freelandu. Pike Morehouse ga je napao u salunu i Mike ga je u okršaju ubio.

– Šalje li mi Mike kakvu poruku?

– Želi da dođeš onamo, Dave. Rekao je da su Ackeret i Norman uz vas, ali sumnja da će ikakva porota osuditi Jasona i Wendella, ma koliko bili krivi. Smatra da ćete vas dvojica morati nešto poduzeti ako se predstavnici zakona ne pobrinu za krivce.

– Ali Mike je u zatvoru.

Trey se isceri.

– U zatvoru je siguran od Caulfielodovih koji bi mu rado zakrenuli vratom – primijeti lukavo. – Što se tiče Morehousea, stvar je jednostavna. Mike ga je ubio u samoobrani i pola je grada to vidjelo. No Ackeret smatra da je Mike sigurniji u zatvoru no na slobodi.

– Shvaćam. Ima li još štogod, Trey?

– Mike ti preporučuje da pođeš s kočijom jer te nitko u njoj neće tražiti.

– Ima li mjesta večeras?

Trechock se nasmije.

– Koliko god hoćeš, sinko. Putnici su se preplašili Indijanaca i otkazali putovanja. Imam samo jednog putnika.

– Sada imaš dva, Trey – dobaci Dave veselo.

– Odlično, Dave! Tvoja će nam pomoć dobro doći ako nas Komanči napadnu. A sada – Trey ustane – čini mi se da mi duguješ piće. Osušilo mi se grlo od pričanja. Ako nemaš novaca, platit ću ja. Hajde, salun je u blizini.

– Izgubio si Allenbya? – upita Trey, ali je to bila više tvrdnja no pitanje.

Dave tužno kimne glavom i ukratko ispriča što se dogodilo u planini.

Ispili su treće piće kada se Trechock naglo uozbiljio.

– Slušaj, sinko, siguran sam da će Durkett i Krage pokušati nešto večeras učiniti uoči našeg polaska. Bilo bi najbolje da se odšetaš do sjevernog izlaza iz grada i pričekaš me ondje.

– Odlična zamisao, Trey – složi se mladić. – Uzmi moje bisage i pušku. Dovoljna su mi dva revolvera.

– Hajdemo – reče Trechock – uskoro će vrijeme za polazak.

XII

Dok je žurio prema sjeveru, Dave pomisli kako nije smio pustiti Krage i Durketta na slobodu. Prema takvim ljudima čovjek ne smije imati milosti. Hagara je barem onesposobio za neko vrijeme, ali ova će se dvojica ponovo dati u potjeru za njim.

Zastao je na izlazu iz grada. Noćni mu je povjetarac hladio lice. Nekoliko kućica bijahu osvijetljene i Dave s čežnjom pomisli na svoj dom.

Iz sanjarenja ga trgne zvuk konjskih kopita iz pravca grada. Osluhne. Je li to kočija koju čeka ili netko drugi? Opreza radi povuče se dublje u sjenu stabla i otkoči revolver.

Idućeg je trenutka zemlja zatutnjala od konjskog topota, a metak prozuja kraj Daveove glave. On se munjevito sagne, pa izvukavši oba revolvera, zapuca u pravcu napadača. Čuo se urlik ranjene životinje, a jedan se jahač stropoštao u prašinu. Bacivši se također na zemlju, Dave zapuca. Frog Krage bijesno opsuje i uhvati se za grudi.

Drugi jahač, Ed Durkett, nasrne na Davea. Ali prije no što je Dave mogao zapucati, začula se grmljavina iz stare puške Hanka Kurnera s vrha kočije što se zaustavila nedaleko od mjesta okršaja. Durkett klone na sedlu, a potom se uz jauk sruši na zemlju.

Dave se uspravi.

– Jesi li dobro, Dave? – čuo je zabrinut Trechockov glas.

– Svakako – odvrati Dave. – No da nije bilo starog Hanka, ležao bih sada nepomično poput ovoga ovdje – neodređeno mahne prema nepomičnom Durkettu.

Hank Kurner zadovoljno počeše bradu.

– Upadaj, sinko! Nemamo mnogo vremena.

– Nadam se da si naučio pouku, sinko – reče Trechock. – Ovim psima nisi smio pružiti priliku da te ponovo napadnu.

– Imaš pravo, Trey. Idući ću put biti pametniji – prizna Dave.

Otvori vrata kočije i sjedne na stražnje sjedalo. Drugi je putnik sjedio tiho u suprotnom kutu zaklonjen nekom vrstom bijele koprene. Trechock podbode konje i kočija poleti naprijed. Dave se s uzdahom nasloni na meke jastuke. Skloni oči u želji da se opusti i zaboravi maloprijašnji sukob.

Nozdrve mu ispuni miris parfema. Krišom pogleda suputnika. Prihvatio je bez razmišljanja činjenicu da je riječ o muškarcu, ali je bilo očito da se prevario. U kutu je sjedjela žena odjevena u dugačku bijelu putnu opravu. Na glavi je nosila mali šešir na kome je bila pričvršćena koprena koja joj je zaklanjala lice. No miris koji se širio oko nje učini mu se neobično bliskim i poznatim. Fini ženski miris! Kočija se kotrljala neravnim putem, a mjesečina je koso padala kroz prozore obasjavajući unutrašnjost.

Dave se zagleda u suputnicu s izražajem nevjerice i zaprepaštenja na licu, a suhe usne mu se otvore nesposobne da ispuste zvuk. Žena polagano podigne koprenu s lica.

– Alma!

Ona se okrene, zapanjena, a crne krupne oči širom joj se rastvore. Izražaj nevjerice u njima postepeno ustupi mjesto neobuzdanoj radosti.

– Dave! – krikne sretno. – Oh, Dave, nisam znala. Došla sam u Butte da tebe pronađem, ali sam izgubila svaku nadu – mucala je isprekidano. – Hvala nebesima, što si dobro i što si ovdje.

Oči su joj sjale poput zvijezda dok je pogledom upijala u sebe njegov dragi lik.

U trenu su se našli grčevito zagrljeni, izmjenjujući strasne poljupce. Između poljubaca šaputali su jedno drugome riječi pune nježnosti i ljubavi. Napokon se razdvoje, bez daha, pa naslone na naslon kočije ispreplevši ruke.

– Još ne mogu vjerovati, Alma – mrmljao je Dave, zaneseno je promatrajući. – Bojao sam se da mi nikad nećeš oprostiti.

– Znala sam da ti nisi kriv, Dave – reče ona s razumijevanjem. – Znala sam da je glavni krivac Wendell. On i Jason nisu dobri. Kakva je ono bila pucnjava maločas. Dave? – upita zabrinuto.

- Krage i Durkett su me napali – reče on.

Ispričao joj je ukratko što se dogodilo i kako je sve završilo.

– Nisam znala što se događa. Nisam ni sanjala da ćeš ti ući u kočiju. Osjećala sam se

izgubljenom i tužnom, kao da su mi sve lađe potonule, a sada si me digao do najviših zvijezda – govorila je zaneseno, a njene riječi zvučale su Daveu poput najljepše glazbe.

– Čudno je što ti je Trechock dopustio da pođeš večeras – promrmlja Dave.

– Nije me mogao spriječiti – reče ona odvažno, uspravivši malu bradicu. – Bila sam uporna u svojoj nakani da pođem večeras na put, kao da sam slutila koja me sreća čeka. Jesi li i ti sretan?

– Dakako. No brinu me Komanči. Opasno je, draga.

– Umijem pucati, Dave. Neću vam biti na teretu.

Dave odmahne glavom.

– Radije bih da siđeš u Watertownu, Alma.

– Hoću ako i ti to uradiš – prihvati ona.

– Moram poći u Freeland.

– Bit će još borbe? – upita ona sa strahom.

– Bojim se da hoće.

Alma se uozbilji.

– Nikad neće prestati, zar ne? Barem ne dok su Jason i Wendell živi.

– Tako je, Alma. Što ti, zapravo, osjećaš prema njima?

– Oni su mi polubraća – reče ona polako. – Ali znaš da ih nikad nisam mnogo voljela. Oni su toliko različiti u usporedbi s Normanom, Cleveom i sa mnom da se nikada nismo osjećali s njima bliski. Nisu dobri – ponovi djevojka tužno.

Gori su no što misliš – primijeti Dave.

Ispričao joj je što su uradili najstarijem bratu Cleveu u napuštenom rudniku. Djevojka ga je pažljivo slušala, a kad je shvatila pravo značenje onoga što joj je rekao, lice joj problijedi, a oči joj se ispune užasom.

– Pitam se je li otac znao ili sumnjao – razmišljala je glasno. – Nakon Cleveove smrti strašno se promijenio. Nikad više nisam ga vidjela sretnoga. Često je bio zamišljen, a povremeno, kada je mislio da ga nitko ne promatra, znao je upućivati čudne poglede Jasonu i Wendellu. Kao da je u njima vidio strance ili čak neprijatelje.

– Možda je znao ili nagađao – složi se mladić zamišljeno.

– Jason i Wendell – izusti djevojka s gađenjem. – Ubit ćeš ih, Dave, zar ne? Ti i Mike?

– Morat ću, Alma – reče on moleći pogledom za razumijevanje. – U protivnom će oni poubijati sve nas. Za Narrows nema života dok su oni živi.

Alma Caulfield zadršće, a glas joj se pretvori u jedva čujan šapat:

– Da, čini mi se da nema drugog izlaza, Dave. Bit će tako najbolje za sve. Što je s Pikeom Morehouseom?

- Znači li ti taj čovjek nešto?

– Ne, nipošto, Dave.

– Pike je mrtav – reče Dave. – Trey mi je to maločas rekao. Navodno je izazvao Mikea i u sukobu do kojega je došlo u salunu »Prairie Queen« Mike ga je ubio.

Nadzornikova smrt nije se dojmila djevojke.

– Je li Phil Allenby bio s vama?

– Poginuo je, gore u brdima – izusti Dave muklo.

Ona se namršti i ugrize za usnicu, zapazivši izražaj bola na mladićevu licu.

– Čemu sve to ubijanje, Dave? Cijela dolina Colladeen živi u strahu, krv se prolijeva na sve strane. Hoće li ikada zavladati mir?

– Ne znam, Alma. No nadam se da hoće – reče potišteno.

Bio je svjestan tanke ali opipljive ograde što se ipak digla između njih dvoje. Tako će ostati dok rat ne bude okončan. Mladić grčevito zagrli djevojku i obaspe joj lice poljupcima kao da želi srušiti zid između njih, ali je bio svjestan svoje nemoći.

– Pusti me da se naslonim na tvoje rame, Dave – reče djevojka tiho i čežnjivo.

On je bez riječi privije u zagrljaj.

Šćućureni jedno uz drugo poput dvoje brodolomnika, utonuli su u nemiran san.

Dave se trgne iz drijemeža kada su se na pomolu ukazala svjetla Watertowna. Almina glava još je počivala na njegovim grudima i on je pomiluje s ljubavlju i sjetom.

XIII

Izjutra je cijeli grad bio na nogama. Uzbuđeni zbog opasnosti od napada indijanskih pobunjenika s jugozapada, žitelji Watertowna su ispraćali poštansku kočiju. Posada i putnici su se odmorili za nekoliko sati, koliko su boravili u gradu, a zatim se okrijepili dobrim doručkom i bodro ušli u kočiju da nastave put.

Alma Caulfield je također nastavila put. Umjesto elegantne bijele haljine obukla je odijelo za jahanje.

Stanovnici Watertowna su u tišini promatrali kočiju kako nestaje s vidika, duboko uvjereni da putnici odlaze u skoru smrt.

Sunce se uspinjalo visoko iznad planinskog masiva Granada na istoku, a jutro je obećavalo lijep i topao dan.

Trechock je vješto upravljao konjima, dok je stari Hank Kurner mirno žvakao duhan i sokolovim očima budno pretraživao okolicu.

– Misliš li da će nas napasti? – upita Alma Davea.

– Teško je reći, Alma. Ako prijeđemo Broadland i stignemo do Selbroa, bit ćemo na sigurnom. Konjički je odred krenuo iz Stilwella u pomoć stanovnicima Freelanda i okolice.

– A ako pomoć ne stigne na vrijeme? I indijanski pobunjenici nas napadnu?

– Borit ćemo se – glasio je jednostavan odgovor. – Na dobroj cesti poput ove šesteropreg može letjeti poput vihora, brže od njihovih konja. A Trey je izvanredan u upravljanju konjima. Zahvaljujući njegovoj vještini, siguran sam, pobjeći ćemo Indijancima.

– Ne bojim se kada si ti sa mnom – reče djevojka i pokaže na revolvere koji su pripadali Krageu i Durkettu. – Mogla bih pucati iz jednoga.

– Revolveri ne koriste mnogo, ako cilj nije blizu.

– Ti i Hank imate puške.

– Tako je. I nećemo dopustiti da nam Indijanci priđu blizu.

Kad su se zaustavili nakratko da napoje konje, Dave priđe Trechocku i upita ga zašto

je odabrao put što vodi kroz Freeland Fork.

– Takav mi je vozni red – promrmlja kočijaš i trpko se nasmije.

– Imaš izuzetnu vremensku prednost – napomene Dave.

– To bolje, momče!

– Postoji nešto drugo, Trey. Je li u pitanju kakva tajna tvoje tvrtke?

Trechock se muklo nasmije.

– Možda sam obećao šerifu da ću te dovesti u zatvor, Dave. Možda želim da budeš uz mene ako nas Indijanci napadnu. Možda sam željan uzbuđenja i pustolovina. Mogu ti svašta odgovoriti. Imaš li još kakvih pitanja?

– Idi dovraga! – dobaci Dave s osmijehom.

Zašli su u Broadland. Bijaše to nepregledna dolina tu i tamo prošarana kakvim šumarkom, neplodna i suha. Kilometrima naokolo pružala se ravnica bez traga života.

Dave napuni oružje. Goeletov revolver zatakne u korice i sjeti se da je taj momak mrtav. Imao je osjećaj da njegova smrt ima neke veze s Mikeovim dolaskom u Freeland. Pomisli i na sve ostale koji su nastradali, posredno ili neposredno krivnjom Wendella i Jasona. Prvi je Cleve, zatim Michael i Eileen Topliff. Nedavno je ubijen i sam Chief, pa Allenby i svi oni ljudi s ranča »Cross-C« što su stradali u brdima Granada. Slijede Pike Morehouse u Freelandu, Durkett i Krage u Red Butteu.

Tko zna tko je još izgubio život zbog Jasona i Wendella, zlikovaca kakvima nema premca. Ta dvojica moraju umrijeti da napokon zavlada mir u napaćenoj i krvlju natopljenoj dolini. Ako se nitko drugi za to ne pobrine, uradit će to Mike i on.

Što je jutro više odmicalo, sve više je postajao svjestan neke nejasne zabrinutosti što je u njemu bila prisutna cijelim putem i tanjila mu živce. Nisu to bili Indijanci, premda se svakog časa mogao očekivati njihov napad.

Napokon je shvatio da je to imalo neke veze s Mikeom Topliffom. Wendell i Jason jamačno su se vratili u Freeland pošto su ubili Allenbya i shvatili da im je Dave umakao. Od toga časa mu se činilo da kočija sporo napreduje. Poželio je da se što prije nađe u Freelandu, da zaštiti svoju obitelj i prijatelja.

Postaja Delgado usred Broadlanda bijaše posve napuštena. Ljudi, konji i sve ostale životinje nestali su pred prijetećim napadom Indijanaca. Delgado, vlasnik postaje, bio je poznat po svojoj hrabrosti i njegov je bijeg predstavljao loš znak.

Ručak su srećom ponijeli iz Watertowna, pa su načas predahnuli u sjeni drveća utolivši glad i žeđ.

Prije no što su se popeli u kočiju, Dave pozove Trechocka.

– Jesi li čuo nešto o Caulfieldovima? Vraća li se potjera u Freeland?

Čovjek ozbiljno kimne glavom.

– Čuo sam da su se zaputili kući, Dave.

– Zatvor neće dugo pružati zaštitu Mikeu, ako se Jay i Wendell pojave u gradu –

promrmlja mladić zabrinuto.

– To sam i mislio – primijeti Trechock. – Zato i mučim toliko ove konje.

– Oni će srušiti zatvor da dođu do Mikea – grozničavo je govorio Dave blijed od straha. – Uništit će cijeli grad da ostvare svoj naum.

– Nisam ti želio zadavati brige, Dave – reče stariji čovjek obazrivo. – Ionako ih imaš dosta. Ali sada znaš. Zato sam odabrao ovaj put. Kraći je. Budemo li imali sreće, stići ćemo prije njih. A možda nam i vojska stigne u pomoć. U svakom slučaju, nadam se da će Norman i Ackeret biti dovoljno mudri da sklone momka negdje drugdje.

– I ja se tome nadam, ali ne možemo se osloniti na tu nadu – reče Dave ozbiljno. – Moramo se pouzdati u sebe.

– Stići ćemo na vrijeme u Freeland – obeća Trechock mračno. – Brže no što je ikad itko došao na četiri kotača. Obično ne tjeram konje do iscrpljenja, ali danas sam premašio samoga sebe, Dave.

– Samo nastavi, Trey – osmjehne mu se Dave prijateljski. – Konjima ne bi bilo krivo da znaju da to radiš za momka kakav je Mike Topliff.

Poslijepodne je odmicalo i činilo se da će kočija bez poteškoća stići u Selbro Ford. Ali iznenada prodoran krik razbije tišinu poslijepodneva. Dave poleti naprijed u sjedalu i zagleda se prema jugozapadu, odakle se približavao veliki oblak prašine. Alma Caulfield se nagne naprijed do Davea, položivši ruku na njegovu mišicu.

– Komanči? – tiho upita.

– Može biti, Alma. Ne znam. Jamačno ih je bilo tridesetak. Još su bili prilično daleko, ali ni Selbro nije bio blizu. Dolazili su baš sada kada se njima žurilo u Freeland. Pri pomisli na Almu Davea podiđe jeza. U tom času dao bi sve da nije popustio pred djevojčinim navaljivanjem i da ju je ostavio u Watertownu. Sada bi bila na sigurnom.

Trechock je šibao konje, nemilosrdno ih tjerajući. Pred njima se ukaže Mulqueen, mala postaja nedaleko od Selbroa. Dave Myatt s užasom shvati da su Indijanci i ovdje posijali smrt. Mnoštvo leševa u dvorištu postaje svjedočilo je o tome. Alma pokrije blijedo lice drhtavim rukama.

Dave je grozničavo razmišljao. Ako padnu u šake indijanskih pobunjenika, ne čeka ih ništa bolja sudbina.

Uto začuje Treyev glas.

– Popni se na krov prije no što pucnjava počne, Dave.

Dave kimne glavom u znak slaganja. S krova će moći bolje pucati, no teško mu je bilo ostaviti Almu samu. Pažljivo joj objasni što mora uraditi. Djevojka se držala neobično mirno i hrabro.

– Ne brini za mene, Dave.

– Sagni se i ne pokušavaj pucati – reče Dave položivši dva revolvera na sjedalo. Mi ćemo pucati s krova.

– Ne bojim se – glasio je njen odgovor.

– Ti si sjajna, draga – reče Dave i gurne nekoliko rezervnih metaka u džep njene košulje. – Vjerojatno ti neće tre-

bati, ali za svaki slučaj bolje da ih imaš.

Na trenutak se uozbiljio i zagledao joj se u oči.

– Svakako, sačuvaj posljednji metak – doda tiho i vrlo ozbiljno.

– Hoću Dave, znam.

Crne sjajne oči s ljubavlju se zaustave na njegovom licu. Meci u džepu bijahu hladni i teški, smrtonosni, no djevojka se smiješila smireno i zanesено kao da polazi na vjenčanje.

– Nećemo umrijeti, Dave. Imamo zašto živjeti, dragi – reče.

Dave čučne i pogleda kroz prozor. Oblak žute prašine dolazio je sve bliže, a kočija je, jureći, upravo prelazila preko plitke rječice.

Odmetnici iz plemena ispuštali su divlje ratne pokliče, nagi do pojasa i obojeni ratničkim bojama. Već su palili i ubijali, pljačkali po zapadnom Colladeenu, ali im još nije bilo dosta zlodjela. Bili su naoružani puškama, strijelama, koplјima, sjekirama.

Došao je trenutak da Dave izađe na krov. Čvrsto zagrlivši djevojku, utisne cjelov u njene drhtave usne a ona se privije uz njega.

– Pobijedit ćemo, Alma – reče joj.

Otvori vrata i vješto se prebaci na krov.

– Sad ćemo mi njima pokazati! – progunđa Hank Kurner.

Dave se nasmiješi i ispruži potrbuške na krovu, zaklonivši se iza ovećeg kovčega. Iznenada shvati koliko je sretan što je stigao u Red Butte na vrijeme. Da je kočija krenula samo sa starim Hankom i djevojkom, ne bi imala nikakvih izgleda da se probije do cilja, unatoč Trechockovoj vještini kojoj nema ravne u cijelom kraju.

Indijanci su se približavali poput ljetne oluje. Dave je mogao vidjeti njihova bakrena tijela prislonjena uz konjske vratove, đavolski obojena lica, iskešena i izobličena od urlanja.

Meci su počeli praštati u pravcu kočije, a zatim se, nalik na grmljavinu groma, oglasi i Hankova puška zaglušivši na trenutak Davea. Ipak, mladić se nasmije opazivši da je jedan indijanski odmetnik pao s konja. Stari Hank se još umio boriti.

Zatim i on nanišani i potegne obarač. Još jedan odmetnik padne, ali su zato ostali nastavili jurišati još žešće, zavijajući i urlajući.

Dave je pucao bez prestanka, obarajući odmetnike s izvanrednom preciznošću. Jedna mu je strelica pribila lijevi rukav za krov kočije. Trgnuvši ruku, Dave ostavi pola rukava i stane hitro puniti pušku. Začudio se što ne čuje Hanka da puca. Okrene se da pogleda što je s njim.

Starac je sjedio između dva sanduka, sagnute glave, a dugačka sijeda kosa i brada lelujale su se na vjetru, dok je on zurio u oštar vrh strelice što je virio iz njegovih grudi. Grčevito je stezao strelicu grubim rukama koje bijahu oblivene krvlju. Dave s užasom zamijeti da mu se strelica zarila s leđa. Hank Kurner srdito jekne u nastojanju da izvuče strelicu,

ali se samo uspravi i trenutak zatim poleti s krova.

Pun mržnje, tuge i bijesa, Dave zapuca i nekoliko je indijanskih pobunjenika palo jedan na drugoga.

Puneći ponovo pušku, Dave se čudio kako još nije pogođen. Cijelo ga je tijelo boljelo od neugodna položaja i naporne vožnje. Komanči su dolazili sve bliže i on s užasom shvati da su njihovi konji, vukući kočiju, ipak suviše umorni i iscrpljeni da bi se mogli još dugo nadmetati s malim izdržljivim indijanskim konjima. Moraju što prije stići u Selbro.

A što ako je i Selbro napadnut? Što ako Indijanci piju viski Johna Selbroa i čekaju ih tamo? Dave odmahne glavom kao da se želi osloboditi strašnih misli. Stisne zube i nastavi pucati.

Alma Caulfield je počela pucati i Dave s užasom shvati da će indijanski odmetnici gađati i nju. Pa ipak, morao je priznati da je njena pucnjava na trenutak omela i zbunila napadače, tako da su posustali i zaostali.

Zaostali su svi osim jednog krupnog Indijanca na sivom konju koji je i dotle prednjačio, a sada nastavio bezumnu trku ispuštajući krikove. Dave nanišani, ali promaši. Pokuša još jednom i ponovo se obeshrabri zamijetivši da im je pobunjenik još za petama. Zar je besmrtan? Ljutito nanišani ponovo. I opet promašaj! Obuzme ga osjećaj panike.

Izvuče revolver iz korica, jer je Indijanac bio već posve blizu. No uto ispod njega jedna ženska ruka potegne okidač na teškom revolveru i pogodi cilj. Indijanac beživotno padne u prašinu.

Ostali Indijanci bijahu daleko, a ranjenici i mrtvi razbacani kilometrima duž puta.

Dave Myatt se uspravi na krovu, ispustivši dubok uzdah olakšanja. Rukom protrlja bolne i zgrčene udove i napuni pušku. Nadao se da je to posljednji put. Komanči su veoma zaostali, a kočija je brzo i sigurno odmicala naprijed. Dave otpuže do Trechocka i sjedne do njega.

– Selbro je ispred nas – izusti kočijaš tiho. – Sada smo spašeni, momče!

Njegovo široko grubo lice bijaše prljavo od prašine i znoja.

– Dobro si izvježbao svoje konje, Trey – izusti Dave s divljenjem.

– I ti svoje ruke da pucaju – otpovrne stariji čovjek. – Pucaš kao pravi vojnik.

Dave se nagne i s olakšanjem ugleda Almino lice na prozoru, mokro od znoja, ali nasmijano.

Na ulazu u Selbro Ford pozdravio ih je mladi poručnik koji je predvodio desetak vojnika. Davši vojnicima znak da stanu, poručnik pođe naprijed.

– Pošlo vam je za rukom da se probijete ovamo? – upita s poštovanjem i divljenjem u glasu.

– Izgubili smo jednog čovjeka, dobrog čovjeka – reče Trechock tužno. – Još nekoliko indijanskih pobunjenika ostavili smo tamo dolje za vas – dometne uz osmijeh.

– Jeste li i vi naletjeli na Indijance? – upita Dave.

Poručnik kimne glavom.

- Da, namjeravali su krenuti na Narrows kad smo ih napali.

– Je li u Freelandu mirno? – upita Trechock mirno.

– Čini se da jest – glasio je odgovor. – Barem je tako bilo jučer.

Poručnik podigne ruku na pozdrav i dade znak vojnicima da nastave put.

Trechock potjera konje kroz velika vrata i zaustavi ih ispred dućana Johna Selbroa. Dave skoči na zemlju, otvori vrata i prihvati Almu u naručaj.

Stari Selbro razrogači oči od zaprepaštenja.

– Nebesa, to je žena! – uzvikne. – I to Alma Caulfield. Unesite mladu gospođicu unutra, momci!

Dave unese djevojku u prohladnu prostoriju iza dućana, a Selbro obrati pažnju na konje.

– Zamalo si ih ubio, Trey – reče prijatelju.

– Morao 'sam, Johne! – odvrati Trechock. – A što je još gore, moramo odmah nastaviti put.

– Ubili su staroga Hanka?

Trey sporo zakima glavom.

– Jedna mu se strelica zarila u leđa.

– Nije li to Dave Myatt s tobom? – upita Selbro.

– Jest, on nas je spasio. Ubio je i ranio barem dvadesetak Komanča. Što se mene tiče, dobio je posao... samo ako ga želi... dok god je živ.

Selbro zatrese sijedom glavom.

– Prema onomu što se priča po Freelandu, momku ne predstoji dug život.

– Živjet će – reče Trechock s čvrstim uvjerenjem. – Ali netko drugi zato može sebi početi kopati grob. Netko tko zaslužuje smrt – dometne mračno.

John Selbro se lukavo nasmiješi.

– Nadam se da mislimo na iste osobe, Trey.

XIV

Caulfieldova potjera se na povratku iz planine zaustavila u Narrowsu, u želji da dade oduška svom bijesu koji je narastao do neslućenih razmjera kada su Jason i Wendell saznali da je Mike Topliff ubio Pikea Morhousea. Goeletovi su također tvrdili da je Mike ubio njihovog sina Cuba.

Caulfieldovi su nemilosrdno objavili doseljenicima da imaju napustiti svoja imanja u roku od dvadeset i četiri sata. Jason je uz to Allenbyevima grubo saopćio da im je sin mrtav, a Wendell je požudno promatrao Sallyno tijelo dok je Myattovima govorio da je i Dave poginuo. Neki od farmera su se bunili, govoreći da nemaju kamo poći, osobito sada kada indijanski pobunjenici zlostavljaju okolicu. Wendell Caulfield zabaci kovrčastu glavu i prasne u smijeh.

– Odaberite što vam je lakše – reče posprdno. – Ostanite ovdje i suočite se s nama ili pođite ususret Indijancima. Kako god želite, narode!

Zlovoljni i bijesni, Caulfieldovi su nastavili put prema Freelandu, mučeći iscrpljene životinje pod sobom. Željeli su što prije zgrabiti Mikea Topliffa i na njemu iskaliti svoj bijes.

Ostalo ih je svega dvanaest. Hagar, Durkett i Krage bijahu poslani u Red Butte, a pet lju-

di je ubijeno. A ubili su samo Allenbya. Utoliko je bila veća njihova žeđ za osvetom.

U Freelandu su najprije u »Prairie Queenu« pokvasili suha grla. Razgovori što su se ondje vodili pokazali su im da indijanski pobunjenici ozbiljno prijete njihovoj dolini, no unatoč tome nisu namjeravali odustati od svoje prvobitne nakane da kazne Mikea Topliffa. Poslije nekoliko čašica pića zaputili su se preko ulice do šerifova ureda. Ondje su zatekli Ackereta i polubrata Normana.

Jason i Wendell su izgledali strašno, bili su mršavi, suncem opaljeni, prašnjavi i zarasli u brade, a revolveri su im prijeteći visjeli o boku.

– Vratili ste se na vrijeme da porazimo Indijance, momci – pozdravi ih Norman hineći veselost.

Nijedan od došljaka nije se ni obazro na svoga polubrata. Jason je stajao raširenih nogu s izražajem zlovolje na licu i hladno promatrao šerifa.

– Znaš što želimo, Ackerete.

Predstavnik zakona se nije ni pomakao. Bezizražajno je promatrao došljake.

Izustivši ružnu kletvu, Wendell nestrpljivo otvori vrata što su vodila u ćelije iza zgrade. Bile su prazne. Vrativši se u šerifov ured, oštro se obrati Ackeretu:

– Gdje je on?

– Misliš na Mikea Topliffa?

– Prokleto dobro znaš na koga mislim.

– Pobjegao je – izjavi Ackeret hladnokrvno.

Wendell skoči i udari šakom po stolu.

– Pobjegao, vraga! Ti si ga pustio, Ackerete!

– Dobro, neka bude, ja sam ga pustio – pomirljivo će šerif. – Nisam ga, istini za volju, imao zašto držati ovdje – nastavi hladno. – Pedeset je ljudi vidjelo da je Morehouse započeo borbu.

Wendell se prijeteći ustremi na šerifa, ali ga Jason zaustavi.

– Pusti ga, Wendelle. Lako ćemo uhvatiti Topliffa – reče i okrene se prema dvojici ljudi za stolom. – Ne znam kakvu vrst igre igrate, Ack. No bit će bolje da budete pažljivi. Veoma pažljivi! – dometne s prizvukom prijetnje u glasu.

– Savezni šerif dolazi ovamo – izjavi Ackeret. – Savjetujem vam da ostavite Topliffa na miru, a Myattove također.

– Zašto ste, dovraga, pozvali saveznog šerifa? – upita Wendell, bijesno mjereći obojicu.

– Nisam ga ja pozvao – reče šerif mirno.

Norman Caulfield se uspravi u stolici i reče:

– Ja sam pozvao šerifa, momci!

– Iz nekog osobitog razloga? – upita Jason sumnjičavo.

– Da. Zato da zaustavim ovo ubijanje, Jay.

Wendell se podrugljivo nasmije.

– Za to će trebati više od jednog saveznog šerifa, veliki brate!

– Hajdemo odavde, Wendelle – pozove ga Jason. – Mnogo se toga može dogoditi dok oni ovdje sjede i čekaju saveznog šerifa.

– Što ćemo sada? – upita

mlađi brat nestrpljivo kad su se našli na ulici.

– Imamo vremena – glasio je miran odgovor. – Najprije ćemo se svi obrijati i okupati, a zatim nešto pojesti – objasni i okrene se prema svojoj pratnji. – Momci, odmorite se i najedite, a potom prošetajte gradom otvorenih očiju i ušiju. Prije ili poslije netko će vam otkriti gdje se nalazi Topliff, a možda je ovoga puta s njim i Myatt. Naći ćemo se u hotelu »Vermilion«. Ako vam treba novac, potražite me u hotelu za pola sata. Sada idem najprije u banku.

Skupina se razdvoji. Jason krene u banku, kauboji u salune, a Wendell u brijačnicu.

Ulica je vrvjela od ljudi, a u zraku je lebdjela neka čudna atmosfera, puna napetosti i iščekivanja.

Od usta do usta gradom su se širile priče o napadima indijanskih pobunjenika u posljednje vrijeme: opljačkali su vlak, poubijali stanovništvo Hillsboroa i Watertowna, spalili Selbro Ford i krenuli prema Narrowsu i Freelandu, uhvatili poštansku kočiju i poubijali sve putnike. Ove i još stotine sličnih priča ispredale su se od usta do usta dok je Wendell lagano šetao nogostupom.

Osjetio je da su ovi ljudi promijenili stav i ponašanje prema Caulfieldovima u posljednje vrijeme. Postali su hladni, ravnodušni, a poneki su izražavali čak otvoreni prezir i mržnju. Nestalo je poniznosti koja je njega zabavljala. Ljudi se više nisu klanjali. Možda su suviše zabrinuti zbog Indijanaca, ali je znao da je posrijedi nešto dublje. Plima se okrenula protiv Jasona i njega, a moć Caulfieldovih naglo je opadala nakon smrti Chiefa, Morehousea, Landona, Eakinsa i drugih pripadnika klana.

A za to su bili odgovorni Dave Myatt i Mike Topliff. Zato će samo svojim životima to platiti.

Lov na čovjeka doživio je neuspjeh. Bilo je to puko gubljenje vremena i snage. Pošli su za trojicom mladića u brda, pošto su prethodno izbičevali jednog starijeg čovjeka, zaprijetili obiteljima doseljenika. I to je sve. Phil Allenby je bio zapravo mrtav kad su napokon došli do njega. Nije bilo zadovoljstvo dokrajčiti čovjeka u takvom stanju, ali je on u slijepom bijesu isprašio sve metke iz svoje puške u oduzetog, bespomoćnog dječaka na samom vrhu Granada. Pretresajući sada u mislima taj događaj, Wendell zaključi da se ne može ponositi svojim činom.

Cijela utroba ga je pekla od želje za akcijom. Sudarao se namjerno s ljudima na nogostupu, gurao ih snažnim ramenima, bezobrazno im se cerio u lice u želji da izazove kakav sukob.

Znao je da mora dati oduška svome gnjevu bilo u borbi ili u zagrljaju neke žene. Pred očima mu odjednom iskrsne lijepo lice Sally Myatt, njene sjajne modre oči i blistava smeđa kosa. A kakvo tek tijelo ima ta djevojka! U njemu je rasla požuda. Najbolje bi bilo da večeras odjaše u Narrows.

Možda i Mikea Topliffa zatekne ondje. Ta je mladić

odavno bacio oko na lijepu Sally. Njegov izlet u Narrows mogao bi poslužiti dvostrukoj svrsi. Jednim hicem mogao bi ubiti dva zeca.

Ako ne pođe u Narrows, morat će se potući u gradu ili opiti i poći s kakvom salunskom djevojkom u sobu.

Pošto se obrijao i okupao, Wendell se stvorio u hotelu »Vermillion«, gdje su Jason i on cijele godine držali jednu sobu.

Pred samim ulazom u hotel sudario se s kaubojem koji je zaudarao na alkohol. Wendell munjevito zamahne desnicom i obori mladića na pod. Zatim odmjeri njegova dva pratioca.

– Želite li i vi, momci, sličnu igru? – upita zadovoljno se cereći.

Mladići odmahnuše glavom i sagnuše se da pomognu onesviještenom prijatelju. Wendell se podrugljivo nasmije i krene u hotel. Iza sebe je čuo glasove očevidaca pune neodobravanja. Nekada bi ovakav prizor u Freelandu nailazio na šutnju, a sada samo na ogorčenje, srdžbu i gađenje. No ti bijednici još uvijek se boje otvoreno pokazati svoje osjećaje. A on im neće to ni dopustiti, dok god može stajati i držati revolvere u ruci.

U hotelu je kupio bocu viskija, nekoliko cigara i zaputio se u svoju sobu.

Svježe obrijani i okupani, braća Caulfield su večerali u hotelu, a zatim sjeli dokono u predvorje, zapušivši dugačke skupe cigare.

– Kakvi su tvoji planovi za večeras, Wendelle? – upita Jason.

– Nisam još siguran, Jay. Potražit ću kakvu zabavu malo kasnije – dobaci nehajno.

– Bolje ostani ovdje. Očekujem poruku iz Red Buttea – reče Jason i ustane.

– Bit ću u blizini – odvrati mlađi brat nemarno.

– Nemoj izazivati nevolju, dok se ona dva prokletnika ne pojave.

– Znaš ti mene, Jay.

– Zato ti baš i govorim – izjavi Jason mračno. – Znam kako se osjećaš. Izgaraš od želje da uletiš u kakav sukob noćas, ali nemoj, Wendelle – upozori ga.

– Dobro – pomirljivo će Wendell. – Sačuvat ću metke za Myatta i Topliffa.

– Nemoj mnogo piti. Naši su momci već svi pijani.

– Dovragra, brate, nisam dijete – razdraženo vikne Wendell.

– Dugo smo izbivali odavde – nastavi Jason blago. – Čovjek podivlja u onim brdima i izgubi osjećaj za mjeru. Zato se moramo obuzdati barem na neko vrijeme.

Jason iziđe, a Wendell ostane u predvorju ispijajući čašu za čašom. Naposljetku odluči unajmiti konja i poći do Myattovih.

Na trijemu susretne brata. Ovaj zapazi da mu je lice neobično blijedo, a oči grožničave od uzbuđenja.

– Stigla je poruka iz Red Buttea – izgovori Jason bezživotnim glasom. – Krage i Durkett su mrtvi, a Monte Hagar ranjen u rame i izbičevan do besvijesti vlastitim bičem. Što misliš tko je to uradio? – upita oporo. – Dave Myatt! –

nastavi s mržnjom, ne čekajući odgovor.

— Prokletstvo! — procijedi Wendell. — Ta dva momka poubijala su polovicu naših ljudi, Jay.

- Doći će i naš trenutak — primijeti Jason osvetoljubivo. — Jedan je jahač upravo dojahao iz Selbro Forda. Kočija dolazi za njim. Večeras! U kočiji je Alma, a s njom i Dave Myatt.

— Sjajno — uzvikne Wendell, a oči mu zasjaju đavolskim sjajem. — Nisam li to baš željeli? Dolaze kao naručeni.

— Još nešto —nastavi Jason s ledenim mirom. — Ackeret i Norman znaju da smo ubili Clevea. Topliff je pronašao njegov leš u rudniku.

— Pa što onda, neka znaju — znaju Wendellove modre oči. — Znači, i oni moraju umrijeti.

XV

Sakriven u sobi hotela »Colladeen«, Mike Topliff je vidio toga poslijepodneva Caulfieldove kako ulaze u grad. Nisu mu izgledali zadovoljni dok je promatrao njihova umorna mrzovoljna lica.

Te je noći Ackeret doveo Mikea kriomice u ovu sobu, prijavivši ga pod lažnim imenom. Samo je šerif znao da se on ovdje nalazi.

Sa svoga prozora mogao je vidjeti Caulfieldove kako izlaze iz zatvora, razbijaju se u skupine. Jason je otišao u banku, a Wendell kod brijača, da bi se ubrzo zatim sukobio s nekim momkom na ulazu u hotel. Sada, noću, vidio je braću na trijemu hotela »Vermilion«, a zatim kako ulaze u zgradu.

Mike sjedne natrag u naslonjač i zapali cigaretu. Nadao se da je Trechock uspio prenijeti njegovu poruku Daveu i da će ga ovaj uskoro dovesti ovamo. Naravno, ako ih u tome ne spriječe indijanski pobunjenici. Bio je sve zabrinutiji.

Mike se nadao da će borba u dolini doseći završni vrhunac prije no što stigne savezni šerif. Sukob ispunjen mržnjom, smrću i prolijevanjem krvi na obje strane mogao se okončati samo oružjem. Jason i Wendell su ubili Mikeova oca i majku, pa se Mike neće smiriti dok i oni ne budu mrtvi. Ili oni ili on! Shvatio je da se bliži presudan trenutak.

Čula se udaljena grmljavina u brdima, a vjetar što je najavljivao oluju stao je lomatati granama u drvoredu duž ulice. Prozorski su se kapci stali zatvarati, a ljudi su odlazili kućama.

Kroz otvoren prozor Mike začuje nečiji povik:

— Kočija dolazi večeras, Homere!

— Neću je čekati, Johnny — vikao je drugi muškarac nadglasavajući fijuk vjetra. — Moja se žena vraški boji grmljavine. Žurim kući.

Blijesak munje zapara nebo, popraćen potmulom grmljavinom i prolomom oblaka. Kiša se spustila naglo poput vodopada i Mike se povuče u sobu.

Nakon pola sata vjetar je stao jenjavati, grmljavina je prestala, a pljusak se pretvorio u jednolično rominjanje sitne kiše.

Mike Topliff zapali cigaretu

i natoči čašu viskija. Cijelog je dana ljenčario zatvoren u sobi, a da se i ne govori o proteklim danima u zatvoru. Bio je mrzovoljan. Izgarao je od želje da nešto poduzme. Nestrpljivo je koračao po sobi, bacajući s vremena na vrijeme pogled na hotel »Vermilion« na drugoj strani ulice.

Kiša je još padala kada su se braća Caulfield konačno pojavila na izlazu hotela u kišnim ogrtačima. Ulica je bila prazna, ali su zato obližnji saluni i kockarnice vrvjeli od posjetilaca. Uzbuđeni opasnošću što prijeti od indijanskih pobunjenika, ljudi su se odali viskiju i kartanju.

Opazivši da braća Caulfield napuštaju hotel, Mike opaše opasač s revolverima, navuče čizme i tiho izađe u hodnik. Došao je trenutak da stupi u akciju.

Jason se zaputio u »Prairie Queen«, a Wendell prema uredu »Wells Fargo«. Mike se zaputi stražnjim stubama i kroz kuhinju izađe u dvorište. Zaobiđe osvijetljenu ulicu u velikom luku i tiho se prišulja mjestu gdje se obično zaustavljala Trechockova kočija.

Ako kočija odista stigne, Dave bi mogao biti u njoj, a čini se da je ta činjenica poznata i Caulfieldovima. Svoje doušnike imaju posvuda u dolini i netko ih je jamačno obavijestio da dolazi kočija. On će u svakom slučaju pripaziti na tu dvojicu zlikovaca. Ako se Dave odista pojavi, možda bi se večeras mogao zametnuti konačni obračun, a time i doći kraj ovog besmislenog sukoba.

Wendell i Jason moraju platiti svoje zločine! Mike je osjećao kako u njemu raste uzbuđenje. On sâm pobrinut će se da Caulfieldovi dobiju što su zaslužili, makar i po cijenu vlastita života.

S mjesta na kome je stajao imao je dobar vidik na ulaz u »Prairie Queen« i na trijem ureda »Wells Fargo«. Ondje je jamačno stajao Wendell, sakriven gomilom sanduka i bala, dok je Jason zauzeo mjesto na suprotnoj strani, u mračnoj uličici do saluna.

Namjeravali su dočekati Davea Myatta, ali nisu očekivali da je Mike Topliff u blizini. Željeli su iznenaditi protivnika, a bit će sami zatečeni. U svakom slučaju, barem će snage biti pravedno raspoređene. Dvojica protiv dvojice. Dakako, ako dođe Dave.

Ulica je bila prazna, a noć hladna. Mike se strese i navuče dublje šešir na glavu.

XVI

Noćna je oluja zahvatila kočiju u otvorenoj preriji između Selbro Forda i Freelanda. Vozilo je podrhtavalo na putu pod naletima snažna vjetra, te se činilo da će se svakog časa prevrnuti. Dave Myatt je spustio kožne zavjese i čvrsto ih vezao da spriječi prodor kiše u kočiju, a Alma se čvrsto privila uz njega, prestrašeno zajecavši svaki put kad bi čula udar groma.

— Djevojka koja se borila s indijanskim odmetnicima — nasmiješi se Dave, milujući njenu crnu kosu — plaši se običnog groma.

— To je jedini način da osjetim tvoje ruke na sebi večeras

– odvrati djevojka lukavo se smiješeći.

– Zaokupljaju me razne brige – prizna on s prizvukom isprike u glasu, svjestan činjenice da je zanemario djevojku.

– Naprimjer? – šaljivo ga je promatrala.

– U prvom redu osjećam krivnju što sjedim ovdje na suhom, duboko zavaljen na toplom sjedalu, dok Trey i onaj ubogi momak sjede gore, promrzli i mokri.

– Njima ne bi pomoglo kad bismo i mi bili mokri – reče djevojka razumno.

– Imaš pravo, Alma.

Oboje utonu u šutnju, osluškujući bubnjanje kiše po krovu.

– Što ćeš raditi poslije... – započne Alma, ali ostavi rečenicu nezavršenu.

– Ne znam – reče mladić, shvaćajući je. – Trey kaže da treba pratioca na kočiji. Čini mi se da je to dobar posao.

– Želiš li ga?

– Nekada jesam, ali sada više nisam siguran.

– Što bi želio uraditi najradije od svega, Dave?

On se prijekorno nasmije.

– Znaš i sama, Alma. Oženiti se tobom.

Osmijeh obasja njeno lijepo lice, zatreperi joj u očima.

– To se može lako srediti, gospodine Myatte.

– Ne bih rekao – primijeti on sumnjičavo. – Postoje komplikacije.

– Lako ih je otkloniti Dave.

– Kako, Alma?

– Postoji »Cross-C« – promrmlja ona, osjetivši da mu se vilica ukočila pod dodirom njenih prstiju.

– Da – reče on muklo. – No nećemo sada govoriti o tome.

– Norman je previše lijen i neodlučan da bi mogao upravljati rančem – bila je uporna djevojka.

Dave odlučno odmahne glavom.

– Nemojmo sada o tome, Alma, molim te, draga.

– Oprosti. Znam kako se osjećaš.

– Vidjet ćemo što će se dogoditi u Freelandu – primijeti on blago.

– Zašto ne pustiš šerifa da to uredi? – upita ona molećivo.

– Zakon je nemoćan – reče on ozbiljno. – Mike i ja moramo to uraditi. Dakako, ako je Mike živ.

Oluja je prestala mnogo prije no što se Freeland pojavio na vidiku. Kiša je, doduše, rominjala, ali se vjetar stišao. Dave razgrne zavjese.

– Jesi li se utopio u vodi, Trey? – vikne.

– Nisam, ali morat ću popiti mnogo viskija da bih sprječio prehladu.

Djevojka i mladić su na trenutak šutke zurili u svjetla Freelanda, kao da se pitaju što ih ondje čeka.

– Neobični povratak kući, Dave – šapne djevojka. – Sretan i tužan, sladak i gorak, svijetao i taman.

On šutke kimne, osjećajući isto što i ona. Na trenutak ga preplaviše uspomene na sunčano jutro kada se Treyeva kočija udaljila iz Freelanda, a Chief Caulfield poginuo. Kao da su godine prošle od toga kobnoga dana. A zapravo su u

pitanju samo dani, točnije: nekoliko tjedana.

Sukob će završiti ondje gdje je i započeo. To je slutio promatrajući prve kuće Freelanda.

Glavna ulica izgledala je napuštenom kada je Trechock zaustavio kočiju ispred ureda »Wells Fargo«.

Dave Myatt skoči na nogostup i okrene se da prihvati Almu u naručaj. Još ju je držao uza se kada su joj se oči širom rastvorile i ispunile užasom.

Wendell Caulfield se tiho došuljao iz mraka i prišao Daveu s leđa. Ruka s revolverom se podigla da udari mladića, budući da nije mogao pucati zbog Alme.

Oštar djevojčin krik propara noćnu tišinu. Trey u trenutku shvati što se događa. Odlučno skoči i zamahne bičem po Wendellovoj desnoj ruci, tako snažno da je mladić jauknuo od bola i ispustio revolver na zemlju.

Dave Myatt spusti Almu i munjevito se okrene.

Wendell se savijao od bola. No brzo je došao k sebi, stisnuo ranjenu ruku už grudi i poletio naprijed. Ne na Davea Myatta, već na svoju polusestru.

— Ti, droljo! — krikne bijesno dok su mu oči sjale mržnjom. — Kako se usuđuješ biti s njim!

Zamahnuo je lijevom rukom i udario je posred lica. Djevojka je pala natrag na sjedalo.

Dave Myat lijevom rukom pogodi Wendella u bradu, dajući oduška svom bijesu i mržnji. Wendellova glava poleti natrag, a šešir mu padne u blato. Dave nije čekao da se mladić oporavi od udarca, već ubilačkom žestinom zamahne desnom rukom. Wendell se sruši preko verande ureda, udarivši glavom u stakleni prozor. Dave je stajao iznad njega, čekajući da se mladić uspravi, kako bi ga ponovo udario.

— Što čekaš, Jasone? — Krikne Wendell, brišući rukama krv s lica. — Pucaj u njega, budalo!

Jason je bio napustio svoje skrovište u trenutku kad se kočija približila postaji, a Mike Topliff ga je pratio u stopu. Jedan za drugim upravo su se prikradali uredu, kadli kroz tišinu odjeknuše uzvici i udarci biča. Jason nije ni slutio da mu je Mike iza leđa sve dok nije čuo njegov glas iza sebe:

— Ovuda, ubojico!

Jason se munjevito okrene i zagleda podrugljivo u Mikea, vješto prikrivajući iznenađenje.

— Tu si, znači? — reče mirno. — Nećemo morati u potragu za tobom, Topliffe.

— Nema više potrage, Jasone — uzvrati Mike hladno. — Došao je trenutak konačnog obračuna. Dobit ćeš ono što si zaslužio. Dugujem ti za oca, majku i tvojega brata Clevea.

Desna ruka Jasona Caulfielda hitro izvuče revolver, ali je Mike Topliff bio brz poput munje. Prasne hitac i Jason se uhvati za grudi po kojima se stala širiti golema krvava mrlja. Njegov se metak zario u blato podno Mikeovih nogu. Teturajući, pokušao je ponovo nanišaniti, ali ga je Mike opet pretekao. Jason ispusti jauk i padne na mokru ulicu.

Na trijemu ureda »Wells

Fargo« Dave je strpljivo čekao da se Wendell uspravi, a ovaj je čekao da se pojavi Jason i ubije Davea s leđa. Iznenada se čula pucnjava s druge strane ulice. U tišini koja je potom zavladala oba su protivnika napeto iščekivala što će se dogoditi. Wendell širom razrogačі oči kada je iz mraka izronio Mike Topliff.

– Hajde, Wendelle – pozove ga Dave. – Čini se da ti pomoć neće doći.

– Moja ruka – zajauče Wendell. – Ne mogu pomaknuti desnu ruku.

– Revolver ti je na lijevoj strani – primijeti Dave nemilosrdno. – Pričao si da si jednako vješt ljevicom.

– Ne, nisam – zastenje mladić iskrivivši lice od bola. – Samo sam se hvalisao. Moraš mi pružiti poštenu priliku, Dave.

– Možda ću te predati šerifu da te smjesti u zatvor.

– Pogledaj mi ruku – promrmlja Wendell i ispruži desnu ruku krvavu i iskrivljenu.

Dave spusti glavu da je pogleda, a Wendellova ljevica u djeliću sekunde poleti prema dršci revolvera. Bio je odista dobar revolveraš i lijevom rukom. No Dave se izmakne, munjevito izvuče svoj revolver i pogodi Wendella pravo u grudi, dok mu je Wendellov metak okrznuo samo lijevo rame.

Wendell jaukne i ponovo nanišani, ali ga Daveov drugi metak oborio na koljena. Revolver mu padne na trijem, a trenutak zatim Wendell Caulfield je bio mrtav.

Dave Myatt se okrene i umorno zaputi na kišu. – Pogođen si u rame, Dave – primijeti Mike zabrinuto.

– Nije to ništa, Mike – reče Dave i snažno zagrli prijatelja.

Zajedno priđu Almi i Trechocku. Djevojčino je lice bilo zagnjureno u kočijaševo rame.

– Sve je svršeno, Alma – tiho reče Dave.

– Dave, Dave – zajeca ona i grčevito ga zagrli, ali osjetivši toplu krv na njegovoj nadlaktici, ukoči se. – Ti si ranjen, Dave!

– Hajdemo do liječnika – predloži Mike – prije no što nas gomila pregazi.

Mnoštvo ljudi trčalo je prema mjestu događaja privučeno pucnjevima. Gomila zastane zamijetivši nepomična tijela Jasona i Wendella Caulfielda.

Umornog i žednog Trechocka ljudi su stali zasipati pitanjima.

– Što se dogodilo? Tko ih je ubio? Jesu li to Topliff i Myatt? Što se ovdje, uopće događa, za ime svijeta?

Trechock se umorno nasmiješi i pljune duhan.

– Nešto što se trebalo dogoditi davno prije – reče napokon. – A sada se mičite odavde, nametljivci jedni! Ili želite i vi okusiti udarac ovog biča!

Gomila se stala polako razilaziti kućama. Trechock zadrži jednog mladića.

– Gdje su kauboji s ranča »Cross-C« večeras?

– Jasonovi plaćenici leže mrtvi pijani u salunu, a ostali su kauboji s Normanom i Akkeretom. Myatt i Topliff se nemaju koga bojati.

– Tome u čast popit ću do-

bru čašu viskija – progunđa Trey.

Alma i Mike su sjedili u čekaonici, dok je doktor Sargent čistio i previjao Daveu ranu.

– Imao si sreću, Dave, što rana nije duboka – progunđa stari doktor završavajući svoj posao.

– I ne slutite koliko su vaše riječi istinite – nasmije se Dave još blijed u licu.

– Potreban ti je odmor, momče.

– Slažem se, doktore.

– Kaže se da o mrtvima valja govoriti samo lijepo – nastavi liječnik – ali moram reći da ste Mike i ti danas uradili veliku uslugu ovom gradu i okolici.

– Hvala, doktore. Nadoknadit ću vam trošak čim budem mogao.

– Zaboravi to, Dave. Dopusti da i ja dadem skroman prilog dobrobiti ovog kraja.

U čekaonici su ga zajedno s Almom i Mikeom čekali i šerif Ackeret i Norman Caulfield.

– Žao mi je što ste vi, momci, morali obaviti moj posao – reče šerif. – No moram priznati da ste ga sjajno obavili. Nitko to ne bi mogao bolje.

– Bio je na neki način određen za nas – reče Mike otegnuto, a Dave kimne glavom.

– Odsada će u ovom kraju vladati mir i red – izjavi šerif na odlasku.

– Doći ću odmah za tobom, Ack – dobaci mu Norman, a zatim se obrati Mikeu i Daveu. – Želim vam zahvaliti i reći da će odsada sve biti drukčije. »Cros-C« je ostao bez mnogo ljudi. Dvojica poput vas dobro bi nam došla, zar ne, Alma?

Ona odlučno kimne glavom. Norman se nasmije, mahne rukom na pozdrav i krene za šerifom.

– Što sada, narode? – upita Mike kad su ostali sami.

– Ja ću najprije poći u Narrows – reče Dave – kako bi moja obitelj mogla mirno usnuti. I susjedi također.

– Ne samo noćas, Dave – promrmlja Alma. – Želim poći s tobom, Dave.

– Svakako, Alma. A kamo češ ti, Mike?

Mike se nasmiješi i odmahne plavom glavom, dok su mu oči vragoljasto iskrile.

– Pozdravi Sally i svoje i reci im da ću doći nešto kasnije. Obećao sam Trechocku da ću popiti s njim jedno piće – dometne namignuvši veselo.

Izašli su na ulicu. Kiša je davno prestala padati, a nebo je bilo čisto i posuto zvijezdama.

– Zamolit ću Huffnaila da vam pripremi dva konja – reče Mike i požuri u mrak.

Zagrljeni, Alma i Dave su lagano koračali ulicom. U jednom času Alma tiho krikne:

– Jesi li vidio zvijezdu što je pala, Dave?

Mladić kimne.

– Zaželi nešto – dometne ona.

On se nasmiješi i reče:

– Moje su želje već ispunjene, draga.

(KRAJ)

U PRIPREMI:

John Gray
Kanjon Kiova

LASO

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 22,460 d, a za šest mjeseci 11.230 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052, (00027 - »LASO«).

Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00. SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US$ 17,00 (avionom US$ 20,20), C$ 24,00 (avionom C$ 28,30), Australia Ł 12,00, (avionom Ł 15,00).

Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d.

Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

Rukopisi se ne vraćaju.

SPECIJALNO IZDANJE

LASO

(na vašim kioscima od 21. 5. 1988.)

Gene Curry

KARAVANA VATRENIH ŽENA

- Karavana lakih žena američkog Istoka kreće na Zapad.
  Što sve doživljava ta neobična karavana na svom putu, saznat ćete uskoro.
  Ne propustite roman pun napetosti, sladostrašća i ljudske grubosti!
- Križaljka
- Razni prilozi